Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VIAȚA NOUĂ

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XI Nr. 26 | VINERI 1 IULIE 1955 | 4 PAGINI, 25 BANI

Tineretul sovietic se pregătește pentru Festival

Se apropie ziua cînd la Varșovia, capitala Republicii Populare Polone, se va înălța steagul celui de al V-lea Festival mondial al tineretului și studenților pentru pace și prietenie.

In Uniunea Sovietică pregătirile pentru festival au luat un mare avînt. Sute de mii de tineri artiști și sportivi participă la festivalurile orășenești, raionale și regionale, precum și la concursurile de selecționare. Incă în cursul iernii și al primăverii, au avut loc festivaluri regionale la Novosibirsk, Groznîi, Riga, Belgorod, Omsk. Numai la festivalul regional din Omsk au participat 200.000 de tineri. In cursul verii, vor avea loc festivaluri regionale la Moscova, Leningrad, Kuibîșev și în alte orașe.

Delegația sovietică, ce va participa la festival, va fi alcătuită din muncitori, colhoznici, studenți, artiști, sportivi, reprezentînd tineretul celor 16 republici unionale.

Studenții conservatorului din Kiev, care execută cu deosebită măiestrie cîntecele populare ucrainene, vor participa la festival. Dansatoare din Uzbekistan, vor prezenta în fața tinerilor din toate țările lumii dansurile populare orientale. Vor pleca, de asemenea, la Varșovia, tinerii dansatori de la școlile rezervelor de muncă din Azerbaidjan și Sverdlovsk, corul tineretului din Leningrad, un grup de balerini de la Teatrul Mare al U.R.S.S., orchestra simfonică a tineretului din Moscova, artiști de circ etc.

Tineretul sportiv se pregătește cu mare însuflețire în vederea festivalului. In prezent, în diferite orașe ale U.R.S.S. au loc întreceri sportive pentru selecționare. 400 din cei mai buni sportivi vor participa la cea de a II-a ediție a jocurilor internaționale prietenești, care vor avea loc la Varșovia în zilele festivalului.

Delegația sovietică va prezenta la festival o expoziție de materiale documentare despre viața tineretului sovietic, o expoziție de pictură, sculptură, grafică. Vor fi de asemenea prezentate noi filme sovietice.

Magazine fără vînzători

Cumpărătorul care vizitează pentru prima oară acest magazin neobișnuit, din Leningrad, rămîne oarecum mirat. Aici nu există nici tejghele și nici vînzători. De-a lungul pereților, pe rafturi se află aranjate cu grijă fel de fel de obiecte pentru uz casnic: ceainice, crătiți, tigăi, servicii de masă, de ceai etc. Fiecare cumpărător își alege obiectul care-i place, achită la casă și-l ridică apoi de la ambalaj. Tot magazinul este deservit de trei oameni.

Lucrători din comerț din Moscova, Erevan, Murmansk și alte orașe au venit să studieze experiența acestui magazin fără vînzători, situat pe Nevski Prospekt.

In prezent, la Leningrad, afară de acest magazin de produse industriale, funcționează două franzelării și douăsprezece magazine de produse alimentare, fără vînzători.

Z. I. S. — Moscova

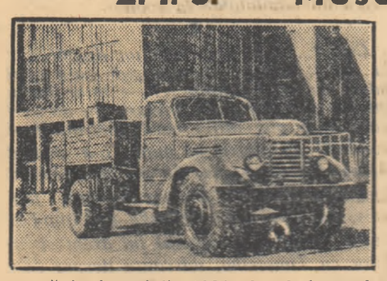

Anul trecut, în preajma celei de a 37-a aniversări a Marelui Octombrie, colectivele a 13 întreprinderi fruntașe din Moscova au inițiat întrecerea socialistă pentru îndeplinirea înainte de termen a celui de al cincilea plan cincinal. Uzina de automobile „Stalin" s-a angajat să îndeplinească în luna iulie 1955 planul de producție globală pe 1951—1955 și să realizeze înainte de termen planul anual pentru producția de autocamioane și autobuse „Z.I.S.-155".

In luna mai, răspunzînd chemării adresate de Constătuirea unională a lucrătorilor din industrie, colectivul uzinei și-a revizuit angajamentele, hotărînd să îndeplinească planul cincinal încă în luna iunie. La 24 iunie, a și fost realizat planul cincinal la producția globală.

Mii de muncitori din uzină și-au îndeplinit sarcinile din cadrul cincinalului, sute de muncitori au îndeplinit cîte două norme cincinale, iar strungarii S. Busnev, A. Popkov, S. Mohov au dat în cursul cincinalului cîte 12—13 norme anuale. Au dobîndit victorii însemnate în domeniul tăierii rapide a metalelor strungarii N. Vorobiov, A. Popkov, V. Terehin și mulți alții. Peste 1.700 de mașini-unelte lucrează acum la regimuri rapide de așchiere. Sporind producția, colectivul uzinei îmbunătățește sistematic indicii economici. In patru ani, prețul de cost al producției finite a scăzut cu sute de milioane de ruble.

In întrecerea socialistă unională, constructorii de automobile au cucerit de 14 ori „Steagul roșu de producție" al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. Numele a sute de fruntași din uzină figurează pe tabla de onoare; peste 800 de lucrători sînt decorați cu insigna de „Fruntaș în întrecerea socialistă" a Ministerului construcției de automobile, tractoare și mașini agricole.

In uzină funcționează acum opt linii automate de prelucrare a pieselor de motor și a cuțitilor de viteze. Inovatorii uzinei dau o mare contribuție la progresul tehnic. Astăzi sînt în uzină peste 5.500 de raționalizatori și inventatori. De la începutul cincinalului, ei au făcut 62.274 propuneri de raționalizare. Intreprinderea a elaborat un plan de perspectivă pentru crearea de mașini noi. Este în pregătire un model nou de autobus „Z.I.S.-129", cu transmisie hidraulică. Tot anul acesta se va începe construirea unei limuzine de lux „Z.I.S.-111".

Concerte la sate

Membrii cercurilor artistice de amatori ale Palatului de cultură al minerilor, vizitează des pe agricultorii din Kazahstanul central. Recent, ei au dat spectacole în colhozul Kaganovici, din raionul Thälmann. Concertul a avut loc pe cîmp.

Colhoznicii au întîmpinat cu deosebită căldură pe solista Galina Rostkova, pe dansatorul Nikolai Belov și pe alți artiști. Colectivul coregrafic, sub conducerea experimentatei balerine V. Ipatova, a prezentat suita „Ani fericiți" și a executat dansul „Moldoveneasca".

Din SĂPTĂMÎNĂ-N SĂPTĂMÎNĂ

Drum prin Siberia

Moscova — gara Kazan. Trenul accelerat care ne duce la Novosibirsk este gata de plecare. In compartiment sîntem patru colegi, studenți la facultatea de anorganică a Institutului de chimie tehnică din orașul Ivanovo. Stăm la geam și admirăm priveliștea nocturnă, feerică a Moscovei.

Trenul se desprinde de peron. Rămîne în urmă marea de lumini a Moscovei, și ultima clădire pe care-o pierdem din vedere este măreața universitate de pe Colinele Lenin.

Cineva ciocănește la ușa compartimentului nostru.

— Intră! — răspundem noi într-un glas.

In compartiment intră îngrijitoarea vagonului, îmbrăcată în uniformă.

— Am venit să vă pregătesc paturile — ne spune ea, după ce ne salută politicos.

In trenurile care parcurg distanțe mari, călătorii se bucură de tot confortul. Paturile moi, comode au întotdeauna așternut curat.

După ce pleacă îngrijitoarea, mai stăm puțin de vorbă apoi ne culcăm.

Dimineața. Mă trezesc în tăcănitul egal al roților. Trenul trece în viteză prin fața unei gări mici, în care nu oprește. Mă uit la ceas: este ora 8. Ceilalți colegi s-au sculat și vorbesc în șoaptă.

— Bună dimineața, somnorosule. Grăbește-te fiindcă acuși ne vine ceaiul — mă iau ei în primire, cînd constată că m-am trezit.

Micul dejun ni se servește la ora 8.30. Ni-l aduce tot îngrijitoarea, îmbrăcată în halat alb și cu bonetă pe cap.

Călătoria aceasta care durează cîteva zile, nu este deloc monotonă. Am luat cu noi multe cărți, șah. Chiar din prima zi ne interesăm de vecinii noștri. Printre ei, unii au ghitare, acordeoane. Trenurile acestea de cursă lungă au o viață a lor, specifică. De multe ori aici se leagă prietenii trainice.

In gările unde trenul stă mai mult, coborîm. Așa facem cunoștință cu orașele Kazan, Sverdlovsk, Omsk.

După șase zile de drum, ajungem la Novosibirsk. Fiindcă trenul care trebuie să ne ducă la Kemerovo pleacă abia peste 12 ore, pornim să vizităm orașul.

Novosibirskul este un oraș nou, construit după Revoluția din Octombrie. Situat la jumătate de drum între Moscova și Vladivostok, orașul acesta plin de un farmec aparte se dezvoltă necontenit. Clădirile cu 5—6 etaje se înalță de o parte și de cealaltă a bulevardelor largi, asfaltate. In centru se află teatrul de operă și balet. Seara, spre intrarea lui se îndreaptă neîncetat spectatorii veniți cu tramvaiul, troleibusul, autobusul. Clădirea operei din Novosibirsk are cea mai mare cupolă de metal din lume. Ea are un diametru de 64 metri. Sala de spectacol este mai mare decît cea a Teatrului Mare din Moscova. Repertoriul cuprinde cele mai valoroase opere clasice și contemporane. In seara aceasta se reprezintă „Faust". Jocul actorilor este răsplătit călduros de public.

Noaptea plecăm spre Kemerovo. Prin fața geamului se perindă întinderile nesfîrșite ale Siberiei.

T. ZAHARESCU

Ivanovo, iunie 1955.

Universitatea științei și practicii agricole

— Poți să-ți realizezi visul de a face o călătorie prin U.R.S.S. — mă anunță prietena mea, gruzina Londa Sohadze. Nu glumesc, — continuă ea, văzîndu-mă că zîmbesc. Plecăm chiar acum. Eu îți voi servi de ghid.

— Adică?... încercai eu să mă lămuresc.

— Foarte simplu!... Mergem să vizităm Expoziția agricolă!

...Pe prospectul larg ce duce spre acest minunat colțișor al Moscovei, mergeau mii de oameni, soseau în viteză multe mașini, troleibuse, autobuse.

Deasupra arcului monumental al intrării principale, fluturau steagurile roșii.

Privelistea ce se întinde în fața ochilor e atît de neașteptată, atît de impunătoare, încît ai impresia că te afli într-o lume de basm. Nu știi la ce să privești întîi.

Aleea principală duce în „Piața colhozurilor". Pe ambele părți ale acestei frumoase piețe, împodobită cu flori și fîntîni arteziene, se înalță mărețele pavilioane — palate republicane, adevărate opere de artă, construite în stilurile arhitecturii naționale ale popoarelor respective. In centrul pieții, se înalță cea mai mare fîntînă arteziană din expoziție. Acompaniată de susurul melodios al șuvițelor de apă ce se înalță spre cer, iată hora celor 16 fete colhoznice — grup sculptural simbolizînd prietenia de nezdruncinat a popoarelor U.R.S.S.

Chiar de la intrare ne alăturăm unui grup de colhoznici din regiunea Belgorod. Au venit la expoziție mulgătoarea Natalia Serșneva, conducătorul fermei de vite cornute mari, Feodor Krupkin, conducătorul fermei de oi, Dmitri Tikalov.

— Propun să vizităm întîi Gruzia, — spune Londa Sohadze.

Intocmai ca o cunună, deasupra intrării pavilionului străjuie stema republicii și Ordinul „Lenin", acordat Gruziei Sovietice pentru realizările sale în domeniul industriei, agriculturii, culturii.

Pavilionul începe cu o verandă deschisă, înconjurată de coloane înalte. Pereții sînt împodobiți cu oglinjoare rotunde încadrate de ornamente gruzine. Pardoseala e din marmură colorată. Pavilionul are patru săli, dintre care una e oranierie, seră. In sera aceasta, pe o suprafață de 1.200 m.p. se întind culturile cele mai răspîndite în republică. De altfel, întregul pavilion e o adevărată grădină parfumată, unde se pot vedea realizările cultivatorilor gruzini de ceai, lămîi, portocali, mandarini, diferite soiuri de meri, peri, piersici, pruni, gutui, vită de vie și plante tehnice — dafin, bambu etc. Printre participanții la expoziție se numără și colhozul „Lenin", fruntaș în cultivarea ceaiului. Colhozul a obținut în 1954 cîte 5.146 kg ceai la ha. Munca plină de abnegație și aplicarea sistematică a agrotehnicii înaintate asigură mărirea veniturilor colhozului și creșterea nivelului material și cultural al colhoznicilor. In 1954, colhozul a realizat un venit de 11,2 milioane ruble. Pentru o zi-muncă s-au distribuit cîte 26 de ruble și 3,3 kg de grîu. Participă la expoziție și sovhozul „Stalin", ale cărui plantații de ceai se întind pe o suprafață de 494 ha. E cea mai mare plantație de ceai nu numai din U.R.S.S., ci și din lumea întreagă. In sovhoz, lucrează 1.100 muncitori și 35 specialiști. In 1954, s-au obținut 4.894 kg de ceai la ha.

Colhozul „Miciurin" e unul din cele mai mari colhozuri fructifere ale republicii. In 1954, de pe fiecare ha de livadă, s-au strîns aici 126 chintale de fructe. Anul trecut, colhozul a avut un venit de 6,1 milioane de ruble, colhoznicilor distribuindu-li-se pentru o zi-muncă cîte 49 de ruble și 30 copeici, precum și 1,7 kg de grîu.

Am vizitat apoi alte pavilioane. Am admirat producția superioară a creșterii vitelor realizată de oamenii muncii din Kazahstan, bumbacul republicilor Tadjikă și Turkmenă, strugurii și vinul republicii Azerbaidjene... Apoi, împreună cu noile noastre cunoștințe, am vizitat Belorusia. Colhoznicii au urmărit cu deosebit interes realizările artelului belorus „Zarea". Creșterea vitelor aduce colhozului un venit anual de cîteva milioane de ruble. In medie, de la fiecare vacă s-au obținut 3.284 kg de lapte. Desigur, și munca colhoznicilor e bine răsplătită. In anul trecut, pentru fiecare zi-muncă, colhoznicii au primit 10,5 ruble, 1,3 kg de grîu și 8,8 kg de legume și cartofi.

Cu mult interes privesc vizitatorii fotografiile fruntașilor din acest colhoz belorus. Iată-l pe președintele K. Orlovski, pe mulgătoarea A. Veleavskaia și alții.

— Bine muncesc! — gîndește cu glas tare Feodor Krupski. Fermele noastre încă nu sînt ca ale lor. Și doar și ei sînt oameni ca și noi, dar ce rezultate au! Trebuie să ne apucăm mai serios de muncă și să obținem succese mai mari!

Am intrat apoi în Pavilionul vitelor mari cornute.

Colhozul „Karavaevo" din raionul Kostroma a trimis la expoziție vaca Ghita ce are o greutate de 780 kg și în timp de 435 de zile a dat 12.544 kg de lapte; apoi vaca Paska, ce are 740 kg și a dat în 300 de zile, 11.357 kg de lapte; precum și boul Spici care cîntărește 980 kg.

Sovhozul „Karagandski" din R.S.S. Kazahă a trimis vaca Moroska: aceasta a dat într-o perioadă de lactație 13.077 kg de lapte. Se pot vedea multe alte vaci deținătoare de recorduri care au mărit față de anul trecut producția de lapte.

In pavilionul „Creșterea animalelor", ne-a atras atenția porumbul înalt de aproape 4 m, expus de sovhozul „Petrovski" din regiunea Moscovei, unde în trecut această prețioasă plantă aproape că nici nu era cultivată.

— Să mergem în „Palatul mașinilor", — ne propune colhoznicul Tikalov.

Așa e supranumit pavilionul „Mecanizarea și electrificarea agriculturii". El e făcut din metal și sticlă. In cele 26 de săli ale sale, se pot vedea 1.400 de mașini diferite: combine pentru strînsul grîului, sfeclei, porumbului, cartofilor; mașini de semănat; tractoare cu productivitate superioară; noi mașini prășitoare. In comparație cu anul trecut, pavilionul s-a îmbogățit cu încă 260 mașini noi.

Vizitatorii expoziției cercetează cu multă admirație mașinile noi trimise agriculturii de puternica industrie sovietică. Rezultatele record obținute în diferite colhozuri și sovhozuri se datoresc în cea mai mare măsură faptului că satul colhoznic aplică învățămintele științei agrotehnice și folosește variatele mașini noi, care ușurează și mărește productivitatea muncii.

Foarte interesantă e macheta satului nou colhoznic. Se văd aici un mare parc de mașini și tractoare, o frumoasă clădire a sovietului sătesc, Casa de cultură, școli și locuințe spațioase pentru colhoznici cu grădini de pomi fructiferi. In preajma unui riu, se află uzina electrică. Mai încolo ferma de vite, iar în depărtare se întind ogoarele colhozului. Marile și rapidele transformări de pînă acum ale satului sovietic, realizările și avîntul în muncă al colhoznicilor sînt o garanție că în viitorul apropiat toate satele colhoznice vor fi întocmai ca cel de pe machetă.

In acest an, expoziția e mai bogată, mai multilaterală decît în 1954. Faptul acesta se poate observa în fiecare sală, în fiecare pavilion. In 1954, au fost 173.000 de participanți la expoziție; în anul acesta, sînt peste 200.000. Spre deosebire de anul trecut, titlul de participant la expoziție a fost acordat nu numai unor gospodării sau raioane fruntașe, ci și unor republici, regiuni și ținuturi luate în întregime care au obținut succese mari în dezvoltarea agriculturii. A fost acordat acest titlu republicilor Azerbaidjană, Tadjikă, Turkmenă, regiunilor Novosibirsk, Semipalatinsk, Reazan și Leningrad.

Expoziția popularizează bogata experiență a gospodăriilor fruntașe, care obțin recolte bogate, măresc productivitatea creșterii vitelor și folosesc cu mari rezultate mașinile și electricitatea în agricultură. Productivitatea superioară realizată de diferitele colhozuri și sovhozuri arată tuturor lămurit trăinicia, succesele nemaiîntîlnite, rapidul ritm de dezvoltare — într-un cuvînt: superioritatea agriculturii socialiste.

Dar colhoznicii și ceilalți vizitatori ai expoziției, sosiți la Moscova din toate colțurile U.R.S.S., nu se mulțumesc să admire numai exponatele diferiților participanți; ei vor să afle și cum au fost obținute aceste rezultate, ce anume metode noi de muncă au fost folosite, ce inovații au fost introduse, pentru ca, odată întorși în gospodăriile lor, să poată munci mai bine, cu mai mult spor.

Vizitatorii pun întrebări pretutindeni, stăruie în acele sectoare ale expoziției care oglindesc specificul propriei lor munci, participă la lecțiile și referatele care se organizează pentru dînșii, leagă prietenii cu fruntașii și se cheamă la întrecere. De aceea, pe drept cuvînt expoziția a fost numită „universitatea științei și practicii agricole".

Toate sălile expoziției sînt pline de vizitatori sosiți din Uniunea Sovietică și de peste hotare. Ei își formează aici o imagine clară asupra marilor și variatelor bogății ale U.R.S.S. Ei văd ce rezultate uimitoare au obținut oamenii agriculturii sovietice, adevărați eroi ai muncii constructive!

Cu greu ne hotărîm să părăsim orașul-grădină. Vizitînd expoziția, am făcut o minunată călătorie prin întreaga Uniune Sovietică, pentru că aici fiecare republică, fiecare regiune, fiecare raion își înfățișează munca și realizările.

ILEANA ARDELEANU

Moscova, iunie 1955.

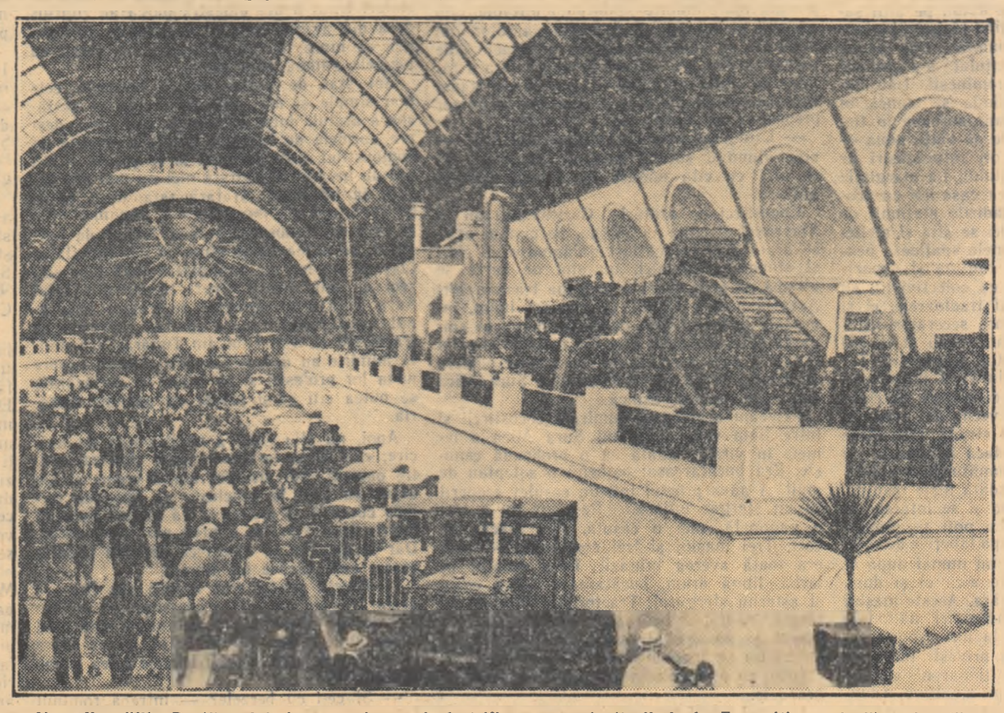

Una din sălile Pavilionului de mecanizare și electrificare a agriculturii de la Expoziția agricolă unională

Adunarea Mondială a Păcii

Apelul de la Helsinki

Datorită eforturilor opiniei publice se vor întîlni pentru prima oară după zece ani, în condițiile unei lumi scindate, șefii celor patru mari puteri. Lumea întreagă își îndreaptă speranțele spre ei. Prima lor datorie este de a învinge neîncrederea reciprocă.

Adunarea Mondială a Păcii, care a reunit pe reprezentanții a 68 de țări, a creat certitudinea că, cu toate divergențele profunde și diversitatea opiniilor, un acord asupra unor probleme importante poate fi realizat și numeroase probleme pot fi rezolvate astăzi prin tratative.

Opinia publică mondială s-a ridicat împotriva politicii de forță, împotriva blocurilor militare, împotriva cursei înarmărilor și a înspăimîntătoarei primejdii a războiului atomic.

Acordurile de la Geneva, încetarea războiului în Indochina, conferința de la Bandung, neutralitatea Austriei consfințită printr-un tratat, declarația de la Belgrad — toate acestea sînt roade ale trezirii opiniei publice care și-a găsit expresia în poziția guvernelor. In problema dezarmării și a armelor atomice care a rămas nerezolvată din cauza unor contradicții ireductibile pînă în prezent, punctele de vedere s-au apropiat atît de mult încît un acord nu mai este decît o chestiune de bunăvoință. In problema securității principiile adoptate la conferința de la Bandung au arătat că pe un întreg continent colaborarea pașnică între țări cu orînduiri sociale diferite poate fi întemeiată pe concepții de felul acelora care au fost proclamate de China și India.

Adunarea de la Helsinki a demonstrat că dacă conferința celor patru va ține seama de opinia publică, ea va constitui o primă etapă în construirea unei Europe în care să fie garantată securitatea tuturor statelor europene, în care acestea să pășească pe calea unei strînse colaborări economice și culturale. Această operă este legată de reunificarea Germaniei, în afara oricărei coaliții militare, a unei Germanii ferite de renașterea militarismului. Tot în acest spirit, conferința celor patru puteri are misiunea de a pregăti prin tratative evacuarea trupelor străine de pe insula chineză Taivan (Formoza).

Conferința trebuie să vegheze la stricta respectare a acordurilor de la Geneva cu privire la Indochina. Ea trebuie să dea Organizației Națiunilor Unite posibilitatea de a dobîndi un caracter cu adevărat universal, prin includerea Republicii Populare Chineze.

Mai există însă forțe cărora le convine războiul rece și acționează împotriva unei apropieri între cele patru mari puteri. Adunarea de la Helsinki cheamă opinia publică a tuturor națiunilor lumii să se împotrivească acestor forțe și să sprijine pe participanții la tratative.

Cauza păcii va fi pînă în cele din urmă încununată de succes dacă forțele iubitoare de pace, care au țeluri comune, și îndeosebi diferitele mișcări pentru apărarea păcii, marile organizații pacifiste de orientare creștină și social-democrată vor întreprinde acțiuni unite pentru a risipi neîncrederea și a apăra pacea.

Contradicțiile internaționale pot fi rezolvate, pas cu pas. Speranțele popoarelor pot fi împlinite.

Atleți din 12 țări pe stadionul Dinamo-Moscova

Sportiva M. Grigalka (U.R.S.S.) stînd de vorbă cu sportivele I. Balaș (R.P.R.) și G. Larking (Suedia).

In zilele de 24 și 25 iunie, atenția iubitorilor de atletism din întreaga lume s-a îndreptat spre capitala Uniunii Sovietice. Stadionul Dinamo din Moscova a găzduit în aceste zile primul mare concurs internațional al anului, un concurs care a reunit atleți de frunte din 12 țări europene. Printre ei se aflau maghiarul Iosif Csermak, campion olimpic la aruncarea ciocanului, actualul recordman al lumii la această probă Mihail Krivonosov, ca și fostul recordman mondial norvegianul Sverre Strandli, recordmanul lumii la proba de 1.000 m norvegianul Audun Boysen, recordmanul mondial al probelor de 2 mile și 3.000 m maghiarul Sandor Iharos, recordmanul european la aruncarea suliței Ianus Sidlo ș.a.

In probele feminine, lotul participantelor a fost tot atît de valoros; aruncătoarele de disc Nina Romașkova și Nina Dumbadze, alergătoarea pe 800 m Nina Otkalenko, alergătoarele din R.D.G. Ursula Jurevitz-Donath și Kristina Seliger-Stubnik, săritoarea în înălțime Iolanda Balaș (R.P.R.) ș. a.

...25 iunie, orele 7 seara. Pe pista stadionului Dinamo pășesc în acordurile fanfarei atleți fruntași din Bulgaria, Danemarca, Finlanda, Franța, Italia, Norvegia, Polonia, România, R.D.G., Suedia, Ungaria și U.R.S.S. Concursul începe...

Prima victorie anunțată de crainic și aplaudată de zecile de mii de spectatori este cea obținută la săritura în înălțime de femeia de tînăra atletă română I. Balaș, cu 1,65 m. O urmează la 3 cm diferență Larking (Suedia) și Garms (U.R.S.S.). O interesantă luptă se dă la aruncarea discului-bărbați, între campionul european italianul A. Consolini, campionul sovietic O. Grigalka și campionul maghiar I. Szecseny. Incă de la prima aruncare, Grigalka se situează în fruntea celorlalți cu un rezultat de 53.16 m. Consolini atinge 52,90 m iar Szecseny 49.80 m.

Cele mai strălucite rezultate ale primei zile de întreceri au fost obținute de: M. Krivonosov (U.R.S.S.) care a reușit la aruncarea ciocanului 63.75 m, A. Ignatiev (U.R.S.S.) care a parcurs 400 m-plat în 46 sec. (nou record sovietic) egalînd recordul european al probei stabilit cu 16 ani în urmă de germanul Harbig. In această probă au mai stabilit recorduri naționale maghiarul Z. Adamik cu 47,5 sec. și polonezul Z. Makomaski cu 47,7 sec.

Trandafirii Gruziei

Satul Napareuli... S-a dus vestea de multă vreme despre acest colțișor parfumat al Văii Alazan, despre viile sale și renumitul vin „napareuli" de Kahetia. Dar satul mai are și altă bogăție. Chiar de la bariera satului, încep întinsele terenuri acoperite cu flori roz, roșii și albe: sînt plantațiile de trandafiri de Kazanlîk. Miile de tufe de trandafiri cu flori proaspete tremură ușor sub suflarea caldă a vîntului. Peste întregul sat plutesc arome puternice.

Trandafirul de Kazanlîk ar dezamăgi, desigur, pe admiratorul florilor decorative. Este o tufă destul de modestă, presărată de flori dese, nu mai puțin modeste la vedere. Insă petalele lor conțin esența de trandafiri, deosebit de prețioasă.

Conținutul de esență al petalelor de trandafiri depinde de timpul cînd sînt culese. Petalele adunate dimineața, cînd florile abia se deschid, dau mult mai multă esență, decît cele culese la amiază, pe arșiță. Iată de ce oamenii pleacă la culesul trandafirilor foarte devreme.

Petalele de trandafiri din Napareuli pot fi apoi văzute la fabrica de produse etero-uleioase, care se află lîngă sat. Pretutindeni în fabrică, domnește mirosul trandafirilor. Mirosul acesta îmbibă tot: aparatele, pereții și chiar pe oameni. Pentru un kilogram de esență, trebuie prelucrată o cantitate de petale uriașă, cam o tonă. Intr-un an, fabricile de produse etero-uleioase prelucrează 140 tone de petale, dînd 169 kilograme de esență de trandafir. Mirosul esenței de trandafir este atît de puternic, încît pentru prepararea unei tone de parfumuri e nevoie de mai puțin de un kilogram de esență.

Cu toate că trandafirul de Kazanlîk se cultivă de puțină vreme în Gruzia, s-a acumulat o experiență bogată în prepararea esenței. Specialiștii sovietici i-au învățat, de pildă, pe muncitori să sporească considerabil cantitatea de esență extrasă din petale. In acest scop, la fabricile de produse etero-uleioase se aplică cu succes metoda de conservare a petalelor precum și alte metode înaintate.

LITERATURĂ-ARTĂ-ȘTIINȚĂ

„Cumplita muză a dreptății" *)

Pavel Antokolski este un poet sovietic dintre cei mai valoroși, al cărui glas cu timbru specific, personal, confirmă admirabil coexistența unei bogate game de stiluri și curente în cadrul aceleiași literaturi sovietice a realismului socialist. În lunga sa activitate poetică (primele versuri i s-au publicat în 1921), P. Antokolski a invocat, după propria lui mărturisire, numai „cumplita muză a dreptății", în spiritul căreia a judecat totdeauna oamenii și faptele lor ce au alcătuit substanța creației sale. Crezul său poetic, crescut ca o creangă plină de rod din trunchiul puternic al realismului socialist, poetul și l-a definit în „Nașterea cîntecului" ca pe o creație alimentată de pasiunea intensă a vieții, a tinereții, a dragostei și demnității umane.

Poetul are înclinație specială pentru glorificarea faptelor luminoase ale istoriei. Aceasta se vede însă nu atît din tematică, întrucît printre poeziile lui, cele cu subiecte propriu-zis istorice nu sînt și cele mai numeroase. Dar Antokolski, chiar vorbind de evenimente și de oameni din timpul său, alege pentru a cînta anume ce este nou, esențial, viguros și, deci, încă din viață fenomen istoric. Iată de ce și fapta unui bătrîn comunard și fapta unui copil sovietic anonim din timpul ultimului război devin teme profund istorice. „Cumplita muză a dreptății" este, de fapt, judecata marxist-leninistă cu care e înarmat poetul ce, ca un intransigent luptător comunist, afirmă și glorifică dreptatea maselor populare și combate cu îndîrjire pe dușmanii acestora. În spiritul acestei poziții de partid, Pavel Antokolski a proiectat pe fundalul istoriei înundat de lumina adevărului, toate temele sale, fie ele din 1789, din 1871, din 1917 sau din 1941.

Preferința lui Antokolski pentru cadrul istoric are o vădită legătură cu talentul lui viguros de evocare.

P. Antokolski cuprinde istoria într-o largă și vie îmbrățișare, nu compunîndu-și versurile din istorisirea aridă a unui maldăr de documente, ci alegînd pentru narațiune și portretizare ceea ce are istoria mai viu: oamenii și faptele lor, care durează peste veacuri. Cîntînd istoria, poetul se pătrunde de substanța ei, nu mărginindu-se la restabilirea unor evenimente sau la nararea unor idei, ci retrăindu-le patetic:

Cum pornesc vapoare-n largul mării,
Noi în largul vremii vom intra.

În tinerețea sa, P. Antokolski a fost actor, regizor, organizator de teatre și dramaturg, iar această multiplă activitate a lăsat urme rodnice și în activitatea sa ulterioară. Evocînd, poetul uneori dramatizează. Sînt fragmente în formă de dramă lirică în poemul despre Comuna din Paris, poemul „Cikalov" este în întregime dramă în versuri, iar adesea, în poeziile epice, ba chiar în cele lirice, există dialoguri care imprimă versurilor o mare tensiune dramatică.

O caracteristică a talentului lui Pavel Antokolski este reflectarea unui tablou general, a unei întregi panorame sociale, într-un crîmpei particular. Poetul repetă mijloacele artistice ale naturii, care oglindește un întreg peisaj în puritatea unui strop de rouă. De pildă, în „Balada băiatului care a rămas necunoscut" e vorba numai în cîteva versuri de un copil sovietic anonim care aruncă o grenadă într-o mașină ce transporta un general și alți ofițeri fasciști. Această sclipire scurtă e totuși în stare să lumineze deplin etica educației comuniste din societatea sovietică, unde toți cetățenii sînt conștienți de datoria lor și știu să-și ducă patriotismul pînă la ultima limită a abnegației.

Puterea de evocare a poetului s-a împletit admirabil cu această latură a talentului său, mai cu seamă în poemul „Fiul" (distins cu Premiul Stalin), în care sublocotenentul Vladimir Pavlovici Antokolski, mort eroic pentru apărarea patriei, nu este pur și simplu fiul poetului, ci e fiul oricărui tată sovietic, e fiul întregii patrii socialiste. Atît în „Fiul"—cea mai puternică operă a sa — cît și în celelalte versuri, P. Antokolski se afirmă ca un bun creator de atmosferă. Știind să retrăiască istoria, nici nu putea să nu-i simtă și să nu-i comunice și atmosfera. La aceasta l-a ajutat, fără îndoială, și experiența dramatică din tinerețe. Sînt, în „Fiul", pasaje care de-a dreptul fascinează prin dramatismul lor adînc și prin atmosferă.

Modalitățile de expresie poetică, foarte bogate, concurează toate la întărirea însușirilor de bază despre care am vorbit pînă aici. De la imaginea dură, necizelată, din „Sans-culotte" (Chiar și ploaia, fără nici o milă / Mă scuipa atunci cînd m-am născut) trecînd prin imaginile aspre ale satirei din poemul închinat comunarzilor, poetul ajunge la imagini limpezi, pline de avînt și grandoare (Noi zburăm și-n nori proptim aripa). Satira antokolskiană este și caustică, dar mai adesea vehemența, lucru firesc pentru un poet în primul rînd liric, Lirismul său atinge culmi uimitoare în drame pierderii fiului, unde adînca sa durere de părinte, împletită cu sentimentul de mîndrie pentru eroismul acestui fiu, depășește lacrima obișnuită și se ridică la vibrația unei simfonii a lui Beethoven:

Izbește-ți, mare, undele sărate
Și țipă-nnebunită către țărm
Așa cum țipă-n mine și se zbate
Povestea-n care inima mi-o sfîrm.
Voi, stepe năpădite de negară,
Sunați din clopoței de cicori!
Azi nu-i nici fata, nici amiaza clară,
Doar viscol, vuiet, vînturi și ninsori.
Nu-i nici băiatul, nu e nici Crimeia...
Doar viscolul vuind în cornu-i spart,
Doar grija și durerea pentru-aceia
Ce-n depărtări, pe fronturi, se despart.

Filozoful roman Seneca zicea că nimic nu dispare mai repede ca lacrima („nil lacrima citius arescit"). Într-o dragoste superficială, da. Dar nu în dragostea unui părinte sovietic pentru fiul său erou. Durerea aceasta stăruitoare nu demoralizează însă, ci dă curaj și tărie sufletească. Și, așa cum bătrînul acîn kazah Djambul, la vestea morții pe front a feciorului său, a lăcrimat, iar apoi a atins bărbătește strunele dombrei, dînd curaj celorlalți ostași, tot astfel și Pavel Antokolski, concentrîndu-și durerea în poemul „Fiul", a insuflat în inimile milioanelor de cititori duhul războinic împotriva fascismului.

Străbătută de sentimentul patriotismului sovietic și al internaționalismului proletar, de vigoare optimistă, de conștiința forței de nebiruit a poporului care și-a luat destinul în propriile mîini, de voința de construcție pașnică a vieții noi, de umanismul profund al ideologiei marxist-leniniste — poezia lui Pavel Antokolski este unul dintre cei mai puternici piloni ai poeziei sovietice. Din ea au de învățat și tinerii condeieri și masele de oameni ai muncii care nu scriu versuri.

★

Un cuvînt de laudă merită efortul, în genere izbutit, al lui H. Grămescu, autorul versiunii românești. Afară de cîteva mici inadvertențe, în special lexicale (d. p. „rostru", cuvînt vechi românesc însemnînd gură, folosit nepotrivit în context) sau de unele exprimări greoaie în cîteva pasaje de dialog dramatic, traducătorul nu s-a depărtat nici de la ideea poetică a originalului, nici de la modalitatea ei de expresie. Traducătorul, deși anii săi de experiență poetică sînt încă puțini, a reușit să prindă în paleta sa culorile esențiale ale originalului, atmosfera densă și stilul vibrant și grav, ca clopotele oroloiului din Kremlin.

VICTOR KERNBACH

*) P. Antokolski, „Versuri alese", trad. de H. Grămescu, edit. Cartea rusă.

VERONIKA TUȘNOVA

Mulțumesc!

Prin plopăriș se-aciuă picla sură,
sorbind pufoasa nea de pe-arătură,
sus pe-aburinde culmi, de ploi spălate
ies ghioceii cu priviri mirate,
iar prin huceag de smîrcuri și coclauri
mii păpădii, sclipesc, de aur.

Șerpuitoare-i valea,
hăt, departe,
un pîrîiaș
ca pruncii-nvață carte
și gîngurind și gîngăvind
într-una, parcă,
primul cuvînt să spună
tot încearcă.

Cu-un ac verzui își taie o sămînță,
printr-o uscată frunză,
drum spre soare...
O! de-ai voi
și de-ar fi timp după dorință,
cît ai mai sta să guști din sărbătoare.

Dar hai, să zicem, că-ntr-o doară,
disprețuind năravurile-urbane
te-ai repezi la Kursk în gară
și-ai lua cu noi aerodinamul.
Drumul cel lung, sătesc, apoi,
să-l bați greoi
frînt de-ostenit,
minjit,
de clisă și sudoare,
jurînd cu duh, necontenit,
să nu mai dai crezare
amicilor glumeți,
cîndrilor poeți.

Dar, în curînd — chezaș capul mi-aș pune —
că vei trăi, ce mai minune!
Frînt de-ostenit,
minjit
de clisă și sudoare,
te vei trezi, ulmit
zîmbind spre larga zare.

Un ghiocel vei rupe
cu mîna ta cea albă,
vreo buburuză-o perlă —
vei urmări pe-o nalbă
și spre pîrîu la vale, cu inima flămîndă,
ai să te-avîntî ca mierla,
rumen,
cu fruntea goală,
cu haina fluturîndă.

Și după-ntîiul flutur, apoi, vei alerga,
poteca o vei pierde, de vreme vei uita,
Și doar pesmet uscat,
în suflet de-ai avea
și nici atuncea, poate, —
n-ar fi, socot, firesc
ca, pentru astea, toate
să nu-mi spui:
„Mulțumesc!"

În rominește de
MIHAIL COSMA

Filme noi

„Moștenire însîngerată"

O dramă zguduitoare, petrecută în 1894, în satul Dimka din Bucovina, stă la baza filmului sovietic „Moștenire însîngerată", care începe să ruleze și pe ecranele cinematografelor noastre. Unul din cei doi fii ai țăranului Ivonika Jijian, Sava, și-a ucis fratele mai mare spre a putea moșteni singur pămîntul părintesc. Această întîmplare reală constituie tema romanului „Pămînturi", al scriitoarei ucrainene Olga Kobileanskaia, după care s-a realizat și filmul. Producție

O scenă din film

în culori a studioului de filme artistice din Kiev, după scenariul lui O. Sveciko, filmul acesta, realizat în regia lui A. Bucima și O. Sveciko, oglindește viața grea a țăranilor ucraineni din Bucovina de la sfîrșitul secolului trecut. Ca și romanul după care a fost transpus pe ecran, filmul păstrează autenticitatea oamenilor și faptelor. Eroul principal al filmului este de fapt pămîntul, negru ca și mîinile bătătorite ale celor ce muncesc să facă „pîine albă pentru domni", cum spunea bătrînul Ivonika. Pentru acest pămînt, din dorința arzătoare de a-l stăpîni, un om face o crimă. Și tocmai aceasta face ca filmul să capete un adînc caracter social.

Filmată în Bucovina, pe locurile unde s-au petrecut întîmplările arătate, această creație cinematografică păstrează culoarea locală, redînd obiceiurile și datinile străvechi ale ucrainenilor din Bucovina, precum și întreaga atmosferă apăsătoare din perioada stăpînirii austro-ungare.

În rolurile principale apar actorii Natalia Ujvii și V. Solirko. Muzica scrisă de V. Gomoleaka și B. Krijanovski contribuie la succesul filmului.

ÎNSEMNĂRI

Dacă l-aș fi cunoscut pe Belinski...

Acum mai bine de un veac, marele critic rus Belinski, aproape necunoscut la noi sub cîrmuirile școlii trecute, scria într-o lungă recenzie cu privire la două volume de basme apărute la Petersburg, în 1840: „Ce bucurie este să întîlnești la un bătrîn fără nici un fel de studii, a cărui viață întreagă s-a scurs într-o practică străină de tot ce este ideal, visare și poezie — ce bine este să întîlnești la el un sentiment cald, nestrivit de povara anilor și a grijilor de fier ale vieții, să găsești iubire și înțelegere pentru tineret, pentru veselia lui zgomotoasă, pentru visările lui în același timp și triste și luminoase, înflăcărate și mîndre! Ce bucurie este să vezi pe buzele lui un zîmbet blînd de plăcere, o lacrimă cristalină de duioșie la auzul unui cîntec, al unei poezii, al unei povestiri!..."

Bătrînul acela îndrăgostit de viața tinerelor vlăstare, autorul unui șir de cărți pentru desfătarea și lumina copiilor, era de fapt un om cu studii, în puterea vîrstei, și pe deasupra prinț; dar nu dintre cei care vedeau în fiii poporului de jos robi ai moșierilor și toanelor lor. Îl chema Odoevski. Poate că acest om iubitor al celor mulți și necăjiți nu făcuse studii speciale de pedagogie infantilă, ca un dascăl pe care l-am avut la universitate și n-a lăsat decît niște cărți sterpe de orice suflare de viață tinerească, amintirea unui ciocoi șelivisit și îngîmfarea doctorală ce nu-i putea ascunde goliciunea sufletească. La un examen, dacă am dat să răspund așa:

— Eu cred că Froebel...

— Aici nu-i pe ce crezi! — s-a răstit el. Și nu mi-a dat pas să spun că pedagogul neamț era un trăznit din școala hegeliană; că făcea bărbierie formală pe capetele bieților copii; că în loc să-i lase în „grădinițele" lui să se joace cu pietricele, cu fire de iarbă, cu fluturi, le punea în mînă cîte o sferă, un cub, un cilindru. Educația, spunea el, este un lucru conștiincios, pentru desăvîrșirea sferică a unei ființe...

Hei, dacă aș fi știut pe atunci ce scrisese Belinski cu un veac mai devreme despre adevărata luminare și bună creștere a copiilor! „Copilul n-are decît să facă zburdălniciile și strengăriile, cu condiția ca aceste zburdălnicii și strengării să nu fie dăunătoare, să nu poarte pecetea unui cinism fizic și moral; n-are decît să fie imprudent, nechibzuit, numai să nu fie prost; lucrurile cele mai rele sînt apatia și lipsa de viață. Dar un copil care judecă, un copil cuminte, un copil raisonneur, un copil totdeauna prudent, care nu face niciodată vreo boroboață, este blînd, politicos, prevenitor față de toți, și toate acestea numai din calcul, atunci vai de dumneavoastră dacă l-ați făcut așa!..."

Și arătînd că, pentru a merge la sufletul copiilor, trebuie să te naști, nu să te faci scriitor, Belinski recomandă tineretului să citească fabulele lui Krilov, pe Pușkin, „Chișcuța de ouăz" a lui Hebbel care a lăsat o duioasă carte despre copilăria sa. Ba îi jura pe copil să nu pună mîna pe anume opere scrise chipurile pentru ei, să se ferească de ele ca de vărsat de vînt și pojar. O autoare de asemenea cărți era pe atunci doamna Gentis de care pomenește și Tolstoi. Și, am adăuga noi, contesa de Ségur, născută Rostopcin, din ale cărei romane, unde trage spuza pe turta celor bogați, ne-a căzut și nouă în mînă unul.

★

Încă de la jumătatea veacului trecut, scriitorii noștri clasici au început a scrie despre cusururile învățăturii din trecut.

Amintiți-vă de catiheții de la școala din Fălticeni ai lui Creangă, de vărul său Mogorogea, de Gitlan, de Trăsnea și de sărmanul Davidică, cel care pînă mesteca o mămăligă spunea pe de rost și fără greș toată istoria vechiului testament și pronumele conjunctive de dativ și acuzativ. „N-a avut parte să se preofească; a murit sărmanul, înainte de vreme, înecat cu pronumele conjunctive, pieritu-le-ar fi numele să le piară, că au mîncat iuvaer de flăcău!" blestemă Creangă gramatica vremurilor trecute, adevărat instrument de tortură inchizitorială. Ion Ghica n-are cuvinte mai bune, deși afirmă că la tîrcovnici rutinari ca de-al de Stan și Chiriță se învăța carte temeinică, de unde a căpătat învățătură și Costache Faca, cel care a scris „Franțuzitele". Dar domnul Vucea, directorul de școală primară al lui Delavrancea, neîndurat și sperțar cu elevii săi în măsura în care mînca bătaie de la cucoana dumisale? Dar Marius Chicoș Rostogan, pe numele lui adevărat Vasile Borgovanu, autorul unei cărți a morală filistină, Ionel, educația unui bun copil, de care Belinski, dacă ar mai putea, ar rîde cu lacrimi. Pe manualele acestui dascăl „intuichiu" am vărsat și noi lacrimi; dar nu de haz, ci de usturimea nuielelor la palmă și a perciunilor de la tîmple jupuiți de vii, a urechilor roșii ca jarul, a genunchilor pironiți pe coji de nucă. Nicu Gane, Vlăhuță — n-au avut nici ei amintiri mai frumoase despre școala și profesorii la care au învățat.

Directorul liceului unde peste ani și ani de zile aveam să ajung și eu dascăl, n-a fost un om înțelept, nici milostiv, așa cum scrie în cartea De senectute *(Despre bătrînețe) a lui Cicero, tălmăcită de el. Nici cel de la gimnaziu, drăgăstos și grijuliu cu școlarii de bani gata și spurcat la gură cu cei săraci. Nici cel de la școala primară care, cînd a adus fotograful, ne-a adunat în ogradă, ne-a rînduit în careu ca pe niște știuleți de păpușoi, iar în dreapta și la stînga lui pe doi copii de bogătaș, cei mai frumos îmbrăcați dar nu și cei mai silitori la carte. Iar [illegible] Moescu l-a îmbrîncit cît colo, l-a scos [illegible] pumni pe poartă... De ce?... Venise săracul în papuci. N-avea ghete. Astfel încălțat, fîstelea poza directorului, poruncită cu bani adunați de la copii.*

★

Cum?... N-ai avut nici un dascăl bun la suflet, harnic, luminat, de care să-ți aduci cu drag aminte?... — m-ar putea întreba cititorul ăstor rînduri. Ba da: cel care mi-a pus întîia oară abecedarul și condeiul de piatră în mînă. L-a chemat Alexandru Grăpeanu. El era cu adevărat „bucuria copiilor", a celor sărmani mai ales, așa cum scrie Belinski. Era blînd și vesel. Semăna în cugetul lui drept și iubitor cu Timofeika, dăscălița despre care pomenește cu atîta îndulșoare o altă mare dăscăliță, Nadeida Konstantinovna Krupskaia, soția marelui Lenin.

IOACHIM BOTEZ

O istorie universală în 10 volume

În U.R.S.S., se pregătește o lucrare monumentală asupra istoriei universale a omenirii. „Istoria universală", care se va publica în zece volume mari, începe cu apariția societății umane și se sfîrșește cu cel de-al doilea război mondial. Lucrarea va fi primul studiu marxist de ansamblu al întregii istorii a lumii.

Activitatea colectivului de autori ai acestei lucrări s-a întemeiat pe concluziile științei istorice sovietice și ale celei progresiste de peste hotare, căutînd să îmbine forma populară, larg accesibilă, a expunerii, cu caracterul strict științific al conținutului.

Fiecare volum din cele zece va fi bogat ilustrat. La alegerea materialului ilustrativ au fost larg folosite colecțiile din muzeele sovietice — Ermitaj, Muzeul de Arte plastice „A. S. Pușkin", Muzeul culturii orientale, Muzeul de Istorie ș.a. La fiecare volum sînt anexate hărți, scheme, tabele cronologice, bibliografii, indici etc.

Primul volum din „Istoria universală" (redactor responsabil prof. I. Franțev) se află sub tipar. Editura Gospolitizdat îl va trimite în librării în luna august, anul acesta. Volumul se ocupă de istoria antică.

Pe pămînt românesc

1. Printre loturi și haturi

Treci pe drum, și ori încotro ți-ai arunca ochii, sub cerul de miază-zi se întinde peste tot, ciudat de pestriță, stepa românească. Loturile, ca niște panglici înguste, o brăzdează, iar haturile deluroase, ca niște cicatrice vechi, îi taie trupul în veșmînt de primăvară și veșmîntul parcă e făcut din petice de felurite culori.

Ici îl așteaptă pe plugar o bucată uscată și cenușie de pămînt cosit de anul trecut; colo se despoaie brîul negru al arăturii reavăne din care ies mlădițele trandafirii și ascuțite ale porumbului, și se trag spre soare; dincolo e covorul ingust, verde aprins, al semănăturilor de toamnă, alergînd spre orizont. Și pretutindeni se profilează siluetele plugarilor, alături de cărușele lor înalte, alături de cai și de boi. Și după cum loturile de pămînt nu seamănă între ele, tot așa nu seamănă unul cu altul nici stăpînii lor. Un om ară cu trei cai zdraveni, bine hrăniți, înălțînd colbul sub brăzdar; plugarul, cu biciul în mînă, în itari albi strîmți, și în cămașă lungă, strînge virtos de hățuri, abia ținîndu-se în urma plugului. Un altul, mînînd o pereche de boi tărcați, se tîrăște somnoros și alene pe lotul lui, iar scîrțîitul jugului și scrîșnetul monoton al roților nu mai contenește pînă la apusul soarelui. Cite unul zgîrie pămîntul cu un plug tras doar de un singur cal, ba chiar de o vacă. Ici-colo, se zărește pe lîngă cărute, ca niște movilițe cenușii, corturile de pînză la umbra cărora stau copilași ori cîte vreo femeie cu pruncul la sîn. Tot aici, pe brazdă, am văzut două vaci înjugate la un plug mic, cu un singur brăzdar. Slabe, chinuite, cu ugerele uscate și negre, vacile își lăsaseră capetele în jos, iar jugul le lunecase spre coarne. Pe brazda zgrunțuroasă ședea stăpînul; își scosese căciula și ședea cu spatele adus.

O imagine, de mult uitată de noi, a vieții de la țară... Te uiți la ea ca la ceva cunoscut, dar trăit de mult, și cugeți fără voie: iată bucuria sărmană a țăranului, care atîta amar de vreme i-a despărțit pe țărani prin haturi. Străvechea „stăpînire a pămîntului" a născut la țară o muncă istovitoare și grea, pe unii i-a făcut bogați și sătui, pe alții săraci și flămînzi, parcă legînd plugarul cu lanțuri de petecul lui de pămînt. Dar acum, această „stăpînire a pămîntului" s-a clătinat din temelii și în satele românești. I-au dărîmat gloria trecută mașinile și munca în colectiv a țăranilor. De fapt aproape în fiecare sat există un germene de viață nouă — ori gospodărie colectivă, ori întovărășiri de lucrare în comun a pămîntului. La marginile satelor se pot întîlni adesea case noi cu acoperișuri de olane; sînt clădirile stațiunii de mașini și tractoare. Tot aici se află și atelierele de reparații și șoproanele spațioase pentru mașini, și garajele și cantina și depozitul de benzină. Împreună cu colectiviștii, au venit pe ogoare nu numai tractoarele, ci și pluguri moderne, semănători, secerători-legători, combine autopropulsate. S-au șters haturile și s-a lărgit orizontul plugarului. Țărani simpli au ajuns conducători îndrăzneți, președinți, brigadieri, șefi de echipă. Și chiar dacă înlăturarea traiului vechi de veacuri merge încet, cu cea mai strictă respectare a voinței țăranilor, chiar dacă în marea de gospodării individuale semănăturile gospodăriilor colective sînt deocamdată niște insulițe, aceste insulițe se înmulțesc și se întăresc în fiecare primăvară nouă. Le poți recunoaște de departe, și nu numai după taberele de cîmp ale brigăzilor și echipelor, nu numai după ogoarele întinse, neobișnuite aici, ci și după tractoarele purpurii ca flacăra. Aceste mașini cu șenile, produse ale industriei naționale românești, sînt toate, pînă la una, vopsite în culoarea macului: dacă le privești într-o zi cu soare de pe o măgură, îți par niște mici vii în flăcări, care pășesc pe un drum neumblat, crcînd pentru oameni calea vieții noi pe pămîntul românesc.

Semion Babaevski

2. Berze pe brazde

Nu departe de satul Șura Mică, ne-am apropiat de un „plugar" roșu. De la capătul satului și pînă la colina deluroasă se întindea pînza cernoziomului cu aceleași crîmpeie ale loturilor individuale. Alături era ogorul gospodăriei agricole colective „Drumul libertății". Strălucind cu pîrîienii curați ai șerpilelor, trei mașini noi, scunde și cu motoarele plasate mult înainte se mișcau anevoie prin această strîmtoare. Sub soarele arzător al namiezii se vedeau brazdele proaspete de pămînt negru. Pe arătura lucioasă, fără a rămîne în urma plugului și fără să se teamă de zgomotul motoarelor, se plimbau cu un aer preocupat de stăpîni, niște cocostîrci.

— Uite-i, controlează calitatea arăturii! — zise glumind șoferul nostru, Victor. — Ia te uită cu cîtă băgare de seamă cată la arătură.

Cocostîrci pe arături... Curios! La noi la Stavropol și chiar în Kuban, pe cîmpul arat, se arată deobicei cîrduri gălăgioase de ciori și stăncuțe. Iar aici, un stol de berze se plimbă cu atîta semeție în urma tractoarelor! Această pasăre blîndă, cu picioare lungi, îngroșate la încheieturi, cu dungi negre pe spinarea albă, cocoșată, prin tot aspectul ei calm și măreț pare a spune că aici trăiesc oameni de treabă și că în jurul satului Șura Mică domnește munca pașnică.

Priveam arătura și admiram cocostîrcii și între timp veni din satul Șura Mică o femeie în vîrstă, legată cu o broboadă cenușie. Era bucătăreasă; oamenii o așteptau de mult. A adus prinzul într-un coșuleț acoperit cu un ștergar înflorat. Pe ogor nu e nici o vagonetă, nici o căsuță, nici măcar un cort. Trei mașini și trei conductori — asta era toată averea brigăzii. De-a dreptul pe iarbă, lîngă drum, bucătăreasa așeză coșul și așternu ștergarul. Tractoriștii flămînzi își lăsară îndată în brazdă tractoarele roșii ca macul și porniră la masă. Și numai cocostîrcii nu se îndepărtau de lîngă arătură și stăteau cu pliscurile în jos privind cu atenție brazdele.

Cei trei flăcăi negricioși se spălară cu apă turnată de bucătăreasă dintr-un ulcior, iar cînd se așezară la masă și începură să mănînce cu poftă cartofii prăjiți, încă fierbinți și tăieteii cu carne, am făcut cunoștință cu ei și am început să vorbim. Însoțitorul nostru, poetul romîn Toma George Maiorescu, care a absolvit anul trecut Institutul de literatură „A. M. Gorki" din Moscova, spuse în rusește:

— De treabă flăcăi! Băgați de seamă componența națională a acestei mici brigăzi: cel bălai e Martin Roth, german, alături de el e negricriosul Drumaș Rusalim, romîn, iar flăcăul ăsta zvelt e Lazăr Balmaș — ntaghiar. Dar asta se vede și după culoarea ochilor! Unul îi are albaștri, parcă au cuprins ceva din azurul cerului, ai celuilalt sînt negri, ca mura, iar al treilea îi are verzi, cu picățele gălbui, abia zărite.

Am stat de vorbă despre lucrurile cele mai simple și mai obișnuite: cum se desfășoară aratul, dacă tractoarele sînt bune, despre normele de lucru și despre economia de combustibil, i-am întrebat la ce școală și cîți ani au învățat. De vîrstă nici nu mai era nevoie să întrebăm. Și fără asta, după fețele pe care încă nu începuseră a mîji mustățile și care nu cunoscuseră încă briciul de bărbierit, se putea lesne ghici că cei trei flăcăi luați la un loc nu împliniseră încă nici șaizeci de ani. Acești tineri țărani din satul Șura Mică s-au apropiat de tractor abia anul trecut, cînd s-au organizat cursurile de tractoriști la S.M.T.-ul din Tunăraș. Cu multă mîndrie au povestit despre cursuri, despre noua lor profesie, și pe fețele lor înflăcărate se putea citi că-și iubesc cu pasiune meseria.

Apoi, nu știu cum, a venit vorba de fericire; ce-i aceea fericire și cum vine ea printre oameni. Am discutat multă vreme și am ajuns cu toții la concluzia că fericirea trebuie cucerită în muncă și că pentru oamenii tineri, dacă vor, nu e greu s-o cucerească... Dar în discuție se amestecă deodată bucătăreasa, care tăcuse tot timpul.

— Băieții noștri sînt fericiți din fire — declară ea cu autoritate adresîndu-se lui Toma George Maiorescu și așteptînd pînă cînd acesta îmi traduse cuvintele ei. Și au mare temei pentru asta. Vedeți berzele celea de pe brazdă?

— Și ce-i cu berzele? — întrebă romînul Drumaș. — O pasăre ca toate păsările, n-are nimic deosebit. Îi plac șoarecii și viermii. Cum prinde un șoarece îl și duce puișorilor ei!

— Păi cum! — se miră bucătăreasa lovindu-și palmele! Ce spui, Rusalime! E semnul cel mai strașnic. Oamenii știu de mult că unde sînt berze este și fericire. Cum altminteri! Sînt deștepte și în zadar nu vin la oameni.

Stringîndu-și vasele în coș, pentru confirmarea celor spuse ea mai istorisi cum în satul Șura Mică trăia un țăran cu numele de Sabin, care era sărac, lipit pămîntului. Și cum acest Sabin a argățit mulți ani și a trăit într-o nevoie atît de cumplită că e cu neputință s-o arăți în cuvinte, și că odată, pe neașteptate, i-a venit fericirea.

— Și cum credeți că i-a venit fericirea? I-au adus-o cocostîrcii pe aripile lor mari, iată cum! Anul trecut, pe acoperișul de stuf al cocioabei lui Sabin s-a așezat o familie de berze. Și-au făcut cuib și au scos doi pui. Și ce credeți, săracul Sabin deodată s-a îmbogățit. Și-a cumpărat o viță, un porc, niște găini...

— Mătușică bucătăreasă, ce legătură are asta cu berzele? — spuse germanul Martin, sfîrșind de mestecat o bucată de plăcintă și ștergîndu-și buzele unsuroase cu ștergarul. Sabin a muncit în colectivă, și a muncit cinstit, așa că, vorba dumitale, s-a îmbogățit... Cît despre berze, ele n-au nici o vină...

— Ce-ai tot vorbești! — nu se dădu bătută bucătăreasa. Și pînă acum a lucrat la colectiv doi ani, dar cîtă vreme berzele nu și-au făcut cuib pe căsuța lui, a trăit în nevoie. Ehei, pasărea asta e mare prietenă a oamenilor! Și de ce credeți, mi se adresă ea mie prin traducător, de ce credeți că berzele îi iubesc atîta pe tractoriștii noștri? Le prezic fericirea. Uitați-vă, ară un țăran individual. Și acolo nu-i nici un cocostîrc. Și de ce nu-i? Pentru că omului aceluia nu i se prevede în viață nici noroc, nici fericire... Asta-i semn neîndoielnic.

— Nu-i adevărat — o contrazise din nou Martin, aprinzîndu-și o țigară. Cocostîrcul e pasăre deșteaptă și înțelege unde găsește mai multă pradă. Și iată că se ține după tractor pentru că lîngă țăranul individual n-are ce face, n-are cu ce trăi. Plugul nu ară ci zgîrie, strică pămîntul. Dar ia privește calitatea arăturii noastre. Niciodată pămîntul din Șura Mică n-a fost lucrat așa ca acum... Numai că e cam strîmt, asta-i hibal N-ai unde să te întorci, unde să întinzi mîinile mai larg. Ehe, de-am îndrepta șenilele noastre peste haturi!

În timp ce discutam despre toate cîte puțin, după dealuri se ivi pe neașteptate un nor zdrențuit, cenușiu, străbătut de soare. Vîntul îl alungea și-l smucea, și el creștea, se umfla și curînd acoperi tot cerul. Pe drumuri se porniseră virtejuri, stîlpi de colb cenușiu se ridicară spre cerul întunecat. Cocostîrcii, îndreptîndu-și ușor aripile mari cu pete negre în bătaia vîntului și întinzîndu-și picioarele roșcate se îndreptară cu iuțeală către sat.

— Ne-au zburat, bunii noștri vecini, are să plouă — zise Martin, ridicîndu-se. E timpul să ne îndreptăm spre mașini.

După vreun ceas sau un ceas și jumătate, cerul se întunecă de tot, furtuna trecu minioasă și cu furie și într-o clipită, pe pămîntul uscat, care cerea de mult umezeală, porni să cadă o ploaie deasă, cu vînt.

Mergeam pe drumuri de țară. Pîrîiașe curgeau pe roata îngustă și udă. Prin geamul ud de ploaie al mașinii zăream din nou pe cîmp plugari singuratici. Se ascundeau de ploaie: unul se pitise în cortul de pînză, altul sub căruță, ori stătea lîngă cal chiar acolo, în brazdă, sau se plecase sub velința aruncată pe coarnele boilor. „De ce credeți că berzele îi iubesc atîta pe tractoriștii noștri? — îmi veni în minte cuvintele bucătăresei. — Le prezic fericire..."

Gîndindu-mă la întîlnirea cu tractoriștii, revăzînd în minte fețele lor bronzate, ochii lor de culori diferite îmi era plăcut să recunosc că cei trei tineri: romînul, germanul și ungurul, acești oameni noi ai Romîniei noi, înțeleg în felul lor fericirea lor și chemarea lor în viață; că tractoriștilor, cu mașinile lor stacojii, fabricate la uzina românească din Orașul Stalin, le e strîmt acuma pe o porțiune mică de pămînt, și că de aceea visează ei să lărgească hotarele ogoarelor comune. „N-ai unde să te întorci, să-ți întinzi mîinile!" Ce cuvinte drepte! Și cine dacă nu acești tineri cu energie tînără, vor trebui mai curînd sau mai tîrziu să-și îndrepte umerii voinici și să are cusăturile învechite ale haturilor și loturilor pentru ca fericirea țăranului romîn să se întărească și ca ea să nu mai depindă de cuibul făcut de cocostîrci pe acoperiș!

(Din „Literaturnaia gazeta")

Pentru o activitate intensă în stațiunile balneo-climaterice

Prin grija partidului și guvernului, sute de mii de oameni ai muncii își petrec zilele de odihnă în pitorestile stațiuni balneo-climaterice din țară. Aceste stațiuni oferă mari posibilități de a desfășura o intensă muncă cultural-politică, deoarece cei sosiți la odihnă sînt dornici de a îmbina repausul cu activitatea menită să le îmbogățească cunoștințele, arătînd în același timp un interes deosebit față de cele mai actuale evenimente din viața politică internațională.

Ținînd seama de aceste posibilități, Consiliul General A.R.L.U.S. a trimis organizațiilor regionale în raza cărora se află stațiuni balneo-climaterice, instrucțiuni cu privire la organizarea unei temeinice activități cultural-politice de masă.

In instrucțiuni se prevede ca în perioada iunie—septembrie organizațiile A.R.L.U.S. să desfășoare o intensă activitate de popularizare în rîndul oamenilor muncii veniți la odihnă, a realității sovietice, a celor mai noi acțiuni ale Uniunii Sovietice pentru destinderea încordării internaționale și asigurarea păcii, a măreților realizări ale oamenilor sovietici în domeniul științei, artei, literaturii.

Unele comitete regionale A.R.L.U.S. ca Bacău, Constanța, Ploești, au instruit cercurile din stațiunile balneo-climaterice, dîndu-le indicații concrete cu privire la planul de acțiuni și luînd totodată, o serie de măsuri menite să asigure buna desfășurare a activității. Astfel, comitetul regional Constanța a pregătit o serie de jurnale vorbite de actualități sovietice, care vor prezenta oamenilor muncii din stațiunile de pe litoralul Mării Negre cele mai actuale evenimente din viața oamenilor sovietici.

O atenție deosebită au acordat comitetul raional Sinaia și comitetul regional Bacău popularizării literaturii ruse și sovietice. Cercul A.R.L.U.S. din Sinaia, de pildă, a organizat pînă acum seri literare închinate creației literare a lui Puşkin, Maxim Gorki, Makarenko ș.a., iar cel din stațiunea balneară Slănic-Moldova va organiza curînd un simpozion cu tema „Cartea sovietică — mijloc important de însușire a experienței oamenilor sovietici", precum și prezentări de noi cărți sovietice traduse în limba română, cum ar fi romanele „Renul cel iute de picior" de N. Sundik, „Orașe și ani" și „Frații" de K. Fedin ș.a.

Noile acțiuni ale Uniunii Sovietice îndreptate spre asigurarea păcii și securității colective, precum și realizările oamenilor sovietici în folosirea energiei atomice în scopuri pașnice au format obiectul unor conferințe și simpozioane organizate în stațiunile Bușteni din raionul Sinaia, Borsec din Regiunea Autonomă Maghiară ș.a.

De mare însemnătate este organizarea unei agitații vizuale vii în stațiunile de odihnă. Astfel, comitetul regional Constanța a dus o susținută acțiune de reîmprospătare și actualizare a fotomontajelor din stațiunile de pe litoral, organizînd în același timp expoziția intitulată „Odihna oamenilor sovietici" și fotocronica „Aspecte din U.R.S.S". Trebuie subliniată, de asemenea, inițiativa cercului din Slănic-Moldova, care și-a propus să alcătuiască un fotomontaj intitulat „U.R.S.S. azi", menit să prezinte săptămînal, atît prin fotografii, cît și prin scurte articole din publicațiile A.R.L.U.S. și alte publicații, actualitatea sovietică.

Din păcate, unele comitete regionale ca Pitești, Regiunea Autonomă Maghiară, Suceava, Stalin, Timișoara, ș.a. n-au întreprins pînă acum nici o acțiune menită să asigure o activitate cultural-politică corespunzătoare în stațiunile din raza lor de activitate. Multe organe A.R.L.U.S. din stațiuni dau dovadă de nepăsare față de cerințele culturale ale oamenilor muncii veniți la odihnă. Această lipsă serioasă se datorește în primul rînd comitetelor regionale respective, care n-au îndrumat din vreme activitatea cercurilor din stațiuni, n-au acordat birourilor acestor cercuri ajutorul necesar în alcătuirea unor planuri de muncă concrete.

Fără a pierde o singură zi, cercurile A.R.L.U.S. din stațiunile balneo-climaterice au datoria să organizeze și să desfășoare o susținută activitate de popularizare în rîndul celor veniți la odihnă a celor mai variate aspecte ale actualității sovietice.

Ținînd seama de cerințele oamenilor, de condițiile și mijloacele de care dispune fiecare stațiune, se recomandă de asemenea o vie și susținută prezentare a vieții culturale din U.R.S.S. prin manifestări cultural-distractive ca: seri de cîntece și dans, concerte ghicitoare, ghicitori literare, seri de satiră și umor. Aceste manifestări pot aborda și alte teme. De pildă, în stațiunea balneară Slănic-Moldova, oamenii au cerut să se organizeze ghicitori istorico-geografice, un concurs de dezlegare a problemelor de șah etc.

O atenție deosebită trebuie să se acorde popularizării cărții și presei sovietice, organizîndu-se în acest scop, în cadrul cluburilor, bibliotecilor, prezentări și recenzii de cărți, urmate de discuții, precum și standuri, vitrine cu cărți, ziare și reviste sovietice.

De asemenea, acolo unde există posibilități, se va organiza, cu ajutorul stațiilor de radioamplificare și radioficare, audiții colective ale emisiunii postului de radio Moscova pentru ascultătorii din țara noastră, precum și emisiunea „Ora A.R.L.U.S.", în cadrul căreia se vor transmite actualități sovietice, cîntece sovietice cerute de oamenii muncii veniți la odihnă, diferite materiale din publicațiile A.R.L.U.S. și din presa cotidiană, privind Uniunea Sovietică.

Intre 24 iulie și 2 august, în stațiunile balneo-climaterice Vasile Roaită, Eforia, Herculane, Slănic-Moldova, Borsec, Sovata, Victoria, Vatra Dornei, Sinaia și Predeal se va organiza „Decada culturii sovietice". Printre alte acțiuni, se recomandă ca în cadrul acestei decade să se organizeze conferințe cu tema „Cultura sovietică — armă a păcii și progresului", jurnale vorbite în legătură cu folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice, să se deschidă expoziția „Odihna oamenilor sovietici", trimisă de către Consiliul General A.R.L.U.S., să se organizeze seri de cîntece sovietice, precum și zile ale cărții sovietice, duminici ale dansului sovietic etc., iar la închiderea Decadei, acolo unde există posibilități, serbări ale prieteniei romîno-sovietice.

Consiliul General A.R.L.U.S. va trimite în această perioadă organizațiilor regionale o serie de materiale printre care broșura „Odihna oamenilor sovietici", pliantele cu fotografii „Oamenii sovietici în orele libere" și „Artek", fotogazeta „Grija statului sovietic pentru odihna oamenilor sovietici", ș.a.

Organizațiile regionale în raza cărora se află stațiuni balneo-climaterice au datoria să pregătească din timp acțiunile din cadrul Decadei culturii sovietice, să acorde o deosebită atenție îndrumării activității din aceste stațiuni, să dea ajutorul necesar și să desfășoare un temeinic control al îndeplinirii sarcinilor.

Experiența de pînă acum a dovedit că, pentru a desfășura o activitate rodnică, birourile cercurilor A.R.L.U.S. din stațiuni trebuie să lucreze în strînsă colaborare cu colectivele culturale ale C.C.S. și Ministerul Sănătății. Trebuie menționat că, în această privință, comitetul regional A.R.L.U.S. Bacău s-a orientat bine, îndrumînd din vreme atît comitetul raional Tg.-Ocna, cît și biroul cercului din stațiunea balneară Slănic-Moldova să elaboreze un plan de muncă concret, care a și fost integrat în planul de activitate cultural-politică a stațiunii.

Succesul muncii cercurilor A.R.L.U.S. din stațiunile balneo-climaterice depinde în mare măsură de modul în care birourile acestor cercuri vor izbuti să atragă în muncă pe artiști, scriitori, oameni cu preocupări artistice, literare, fruntași în producție, precum și pe cei ce-au vizitat U.R.S.S. Aportul acestora constituie o chezășie a calității și bunei desfășurări a manifestărilor.

A se ocupa cu înțelegere, dragoste, grijă, față de cei ce vin să-și petreacă zilele de odihnă în stațiunile balneo-climaterice, a le oferi ore recreative, instructive, a folosi aceste zile pentru a le face cunoscut minunata viață a constructorilor comunismului, iată care este principala sarcină a organizațiilor A.R.L.U.S. din stațiuni.

Consfătuire interregională a activului obștesc A.R.L.U.S.

La 26 iunie a avut loc la Oradea o consfătuire interregională a activului obștesc A.R.L.U.S., la care a participat un număr însemnat de muncitori și țărani muncitori, precum și numeroși intelectuali, membri ai activului obștesc de pe lîngă comitetele raionale și regionale din Oradea, Timișoara și Baia Mare. Lucrările consfătuirii au fost conduse de tov. dr. Ion Rujdea, președintele comitetului regional A.R.L.U.S. Oradea.

Atît referatele prezentate în cadrul consfătuirii, cît și discuțiile au dezbătut larg modul în care organizațiile A.R.L.U.S. din aceste regiuni au tradus în viață indicațiile C.C. al P.M.R., cuprinse în salutul adresat A.R.L.U.S.-ului cu ocazia împlinirii a 10 ani de activitate, — și instrucțiunile Consiliului General cu privire la atragerea în muncă a unui larg activ de fruntași ai producției industriale și agricole și de oameni de cultură.

Relevînd succesele organizațiilor din regiunile Baia Mare, Timișoara și Oradea în popularizarea metodelor și experienței sovietice în industrie și agricultură, a vieții culturale din U.R.S.S., participanții la consfătuire au arătat că aceste realizări se datoresc, în primul rînd, faptului că organizațiile regionale au izbutit să-și atragă sprijinul unui număr însemnat de fruntași în producție, ingineri, profesori, medici etc.

Lucrările consfătuirii au scos la iveală o serie de lipsuri din munca cu activul obștesc. Astfel, s-a arătat că o lipsă serioasă în munca activului o constituie faptul că organizațiile A.R.L.U.S. nu instruiesc cu competență acest activ, nu-l îndrumă să desfășoare o activitate organizată, pe baza unor planuri de muncă concrete. De asemenea, unele organizații nu s-au străduit să atragă în activul obștesc oameni cu pricepere și cu prestigiu în rîndul tovarășilor lor de muncă, oameni care arată interes, dragoste față de munca A.R.L.U.S. și au mai puține sarcini pe tărîmul activității obștești.

Consfătuirea de la Oradea a prilejuit un rodnic schimb de experiență, fixînd în același timp o serie de măsuri menite să contribuie la sporirea numărului și capacității organizatorice a activului obștesc de pe lîngă organizațiile A.R.L.U.S.

Din activitatea cercului nostru

In comuna Singeorzu Nou, din raionul Beclean, regiunea Cluj, cercul A.R.L.U.S. duce în rîndul țărănimii muncitoare o bogată activitate de popularizare a realității sovietice.

Activitatea acestui cerc se desfășoară pe baza unui plan de muncă, în care sînt prevăzute sarcini concrete pentru fiecare activist.

Datorită strînsei colaborări cu căminul cultural, cercul A.R.L.U.S. din Singeorzu Nou izbutește să organizeze în fiecare lună cîte o manifestare, la care participă un număr din ce în ce mai mare de țărani muncitori. In cadrul acestor manifestări sînt popularizate realizările colhoznicilor sovietici, experiența și metodele lor de muncă, viața lor îmbelșugată.

Printre ultimele acțiuni organizate de cercul A.R.L.U.S. din Singeorzu Nou menționăm conferința în legătură cu noile acțiuni ale Uniunii Sovietice pentru destinderea încordării internaționale, care a avut loc de curînd la căminul cultural. Conferința a fost prezentată de tov. Gavril Silveșan, președintele sfatului popular al comunei. Datorită bunei organizări a acestei acțiuni și sprijinului primit de biroul cercului din partea activului obștesc, la manifestare au participat peste 200 de oameni ai muncii. După conferință a avut loc deschiderea expoziției „Aspecte de la concursul final al echipelor culturale din R.S.F.S.R.", expusă în una din sălile căminului cultural, precum și vizionarea unui film.

Valentin HANDRA
corespondent voluntar

Odihna oamenilor sovietici

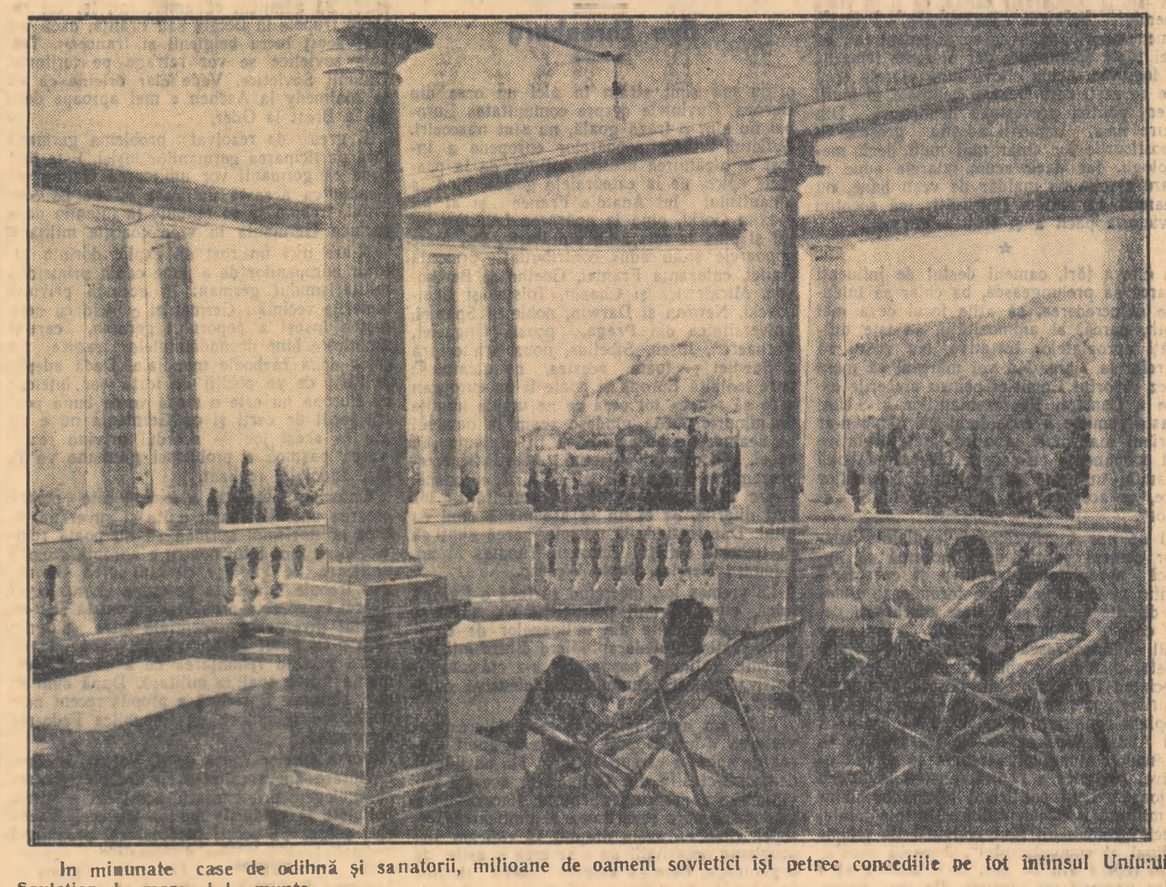

In minunate case de odihnă și sanatorii, milioane de oameni sovietici își petrec concediile pe tot întinsul Uniunii Sovietice, la mare și la munte.

In cliseu: Pe terasa unui palat al odihnei de pe litoralul Mării Negre.

Sfaturile oțelarului Iakimenko

Ing. ION MARINESCU
Combinatul Siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej" Hunedoara

Era pe la sfîrșitul lunii mai a anului 1953. Vaporul „Cekist" avea să intre curînd în portul Dnepropetrovsk. Părăsisem cu o zi înainte Kievul, pentru a începe o nouă etapă în munca noastră studențească — practica tehnologică la oțelăria uzinei metalurgice „Zaporojstal". Nipru, deobicei liniștit, era acum agitat. Apa curgea năvalnic, iar luncilor înverzite le luară locul malurile stîncoase. Pe puntea vaporului, unii pasageri își luau rămas bun de la prietenii pe care și-i făcuseră pe vapor. Vitea Polesciuk, coleg de grupă cu mine, renumit sportiv, care deținea titlul de campion al Kievului la lupte clasice categoria mijlocie, părea absent de la toată animația de pe vapor. Probabil se gîndea la Jenea, logodnica lui care, cu o zi în urmă, ne condusese pînă în port și ne urase succes tuturor celor șase studenți kievieni, ce plecam spre Zaporojie. Igor Karp, plin de vervă totdeauna, îmi povestea cu mîndrie despre faptele de vitejie ale cazacilor din localitățile prin care treceam, despre luptele lor crîncene cu turcii și tătarii, cu gardiștii albi, cu interviniștii, cu cotropitorii fasciști:

— Vom vedea la fața locului bătrînul stejar de pe insula Kortița, îmi spuse el. Acolo, cu sute de ani în urmă, țineau sfaturi cazacii zaporojeni. Insula aceasta se află la doi kilometri de portul „Lenin" și de hidrocentrala Dneproghes, distrusă de fasciști și reconstruită într-un timp record de oamenii sovietici...

Mi-am propus să-i vorbesc lui Igor despre legăturile cazacilor zaporojeni cu principatele Moldovei și Munteniei, despre romanticul Nicoară Potcoavă, prieten al cazacilor de la „Pragurile Niprului", despre romanul „Șoimii" al lui Sadoveanu, care mi-a încîntat anii tineri cu întîmplările lui Nicoară Potcoavă și viața acestor cazaci. Pe neașteptate, Igor se adresă celorlalți colegi:

— Ce-ar fi să cerem conducerii oțelăriei să ne permită să lucrăm cu brigada lui Semion Iakimenko?

— Vezi să nu te primească în brigadă tocmai pe tine! Crezi că el are nevoie de unul care să-l încurce la lucru? — îi replică în glumă Kolea Biurikov.

— Stați, băieți! — îl auzii pe Vania Kișcenko. Igor, în fond, ridică o problemă foarte justă. In programul nostru figurează un punct destul de important: studiul șarjelor rapide. De la cine am putea noi învăța mai bine arta șarjelor rapide decît de la Semion Iakimenko? La drept vorbind, mare noroc avem că o să facem practica în Zaporojie. Ați văzut și voi că „Pravda" publică foarte des știri despre succesele oțelarilor de la „Zaporojstal" și, mai ales, despre inițiativa lui Iakimenko de a organiza întrecerea complexă pentru cît mai multe șarje rapide...

Cu aceste cuvinte, Vania Kișcenko îl puse la punct pe glumețul Kolea. Totuși, Leova Losak nu fu de acord cu propunerea lui Vania.

— Ne-am face de rîs în fața unui oțelar atît de vestit — remarcă Leova. Noi am învățat tehnica oțelăriei aproape numai din cărți. Practic, nici nu știm bine să luăm o probă de metal sau să mînuim mașina de ajustat...

Și iată că s-a încins discuția. Uitarăm cu toții de Nipru, de cazaci... Vitea însuși era numai ochi și urechi: deocamdată nu se mai gîndea la Jenea. Eram copleșit și eu de faima lui Semion Iakimenko. Mă încînta gîndul că aș putea lucra cu Iakimenko. Le și spusei celor de față...

Am ajuns aproape pe nesimțite în portul „Lenin". Profesorul nostru V. I. Iavoiski ne aștepta. Bucuria revederii ne-a fost însă curmată de vestea că Semion Iakimenko era în concediu de odihnă.

L-am întîlnit abia peste trei săptămîni. Era într-o după amiază călduroasă de iunie. Orașul Zaporojie părea pustiu: lumea se refugiase în insula Kortița, la umbra din parcuri, sau pe plaja Niprului. Pe Iakimenko l-am găsit pe platforma cuptoarelor Siemens-Martin. Platforma era un real adăpost nu numai împotriva căldurii din cuptoare, ci și împotriva arșiței soarelui. Ventilatoare mari trimiteau aici un curent de aer răcoros, plăcut. Aveam să cunosc în uzină și alte amenajamente moderne, create pentru ușurarea muncii metalurgiștilor

La cuptorul nr. 10, lîngă cabina aparatelor, un om privea liniștit în cuptor prin sticla albastră. Era înalt, voinic, cu umeri lați și brațe puternice. Salopeta, de culoarea oțelului, nu putea ascunde mușchii tari. Era vestitul oțelar Semion Iakimenko, membru supleant în Comitetul Central al Partidului Comunist din Ucraina.

M-am simțit deodată mic, timid și stîngaci în fața lui. Dar el îmi întinse o mînă prietenească și mă întrebă ce am studiat. Se interesă apoi îndeaproape de cunoștințele mele teoretice, lucru la care, să spun drept, nu mă așteptam. Fără să ia de la ochi sticla albastră prin care controla tot timpul mersul cuptorului și zgura, Semion Iakimenko începu să-mi explice în cîteva cuvinte în ce constă „secretul" succeselor lui. Acest „secret" l-am înțeles mai bine după ce am început să lucrez cu vestitul oțelar.

De atunci mi-am petrecut multe zile alături de Iakimenko. Și nu numai în uzină, ci și în afara ei, în timpul liber. Odată ne plimbam în parc. Ieșisem de la un concert de muzică simfonică. Mi-a povestit cîte ceva din viața lui. Fiu de țăran sărac ucrainean, Iakimenko a cunoscut exploatarea regimului țarist. Înainte de Marele Război pentru Apărarea Patriei, Semion a plecat din sat și a venit la Zaporojie, unde a îndrăgit meseria de oțelar, pe care a părăsit-o doar cînd s-a dus pe front. A luptat la Stalingrad și, de acolo, mai departe, pînă la Oder. Pe front, a devenit membru de partid. In 1946, s-a întors iar la cuptor. Cu același eroism, ca și pe front, a luptat Iakimenko pentru folosirea rațională a cuptorului.

Multe am învățat de la oțelarul sovietic. Un „secret" al muncii lui Iakimenko îl constituie și faptul că el citea mult. Studia cu regularitate revistele sovietice de specialitate și întreținea corespondență cu profesori din Moscova și Kiev. Nu mică mi-a fost surprinderea, cînd într-o zi l-am găsit cu revista germană „Stahl und Eisen" în mînă.

— Vezi, îmi spuse el, germanii abia acum se gîndesc să introducă regimul manganului, noi le-am luat-o înainte!

Am aflat apoi că e la curent și cu literatura americană privitoare la prelucrarea oțelului. Deseori, vorbea cu mîndrie prietenilor săi, oțelarilor Martînov și Nebilițin, despre superioritatea tehnicii sovietice față de cea din țările capitaliste. Lucrînd în brigada lui, m-am convins că, la baza oricăror succese, stă disciplina în muncă. Era deajuns ca Semion Iakimenko să schițeze un mic gest, și apărea unul din ajutorii săi. Cuptorul îl menținea tot timpul cald. Urmărea lucrul cuptoarelor vecine, pentru a nu suprapune operațiile. Oțelarii de la cuptorul nr. 10 se îngrijeau să lase schimbului următor cuptorul în bune condiții de lucru.

— Noi pornim de la ideea că ajutorul reciproc întărește succesul nostru comun — îmi explica Semion Iakimenko.

Cuptorul nr. 10, datorită bunei îngrijiri, a rezistat în medie cu 50 de șarje mai mult în decursul unei campanii față de numărul de șarje planificat. Distribuind căldura rațional pe perioadele șarjei, brigada lui Iakimenko a reușit să economisească, în cursul unui an, combustibil în valoare de 700.000 de ruble.

Din dorința de a da oțel cît mai ieftin, Iakimenko a început să studieze temeinic problemele economiei producției de oțel. Acest muncitor vestit, mîndru de meseria sa, stăpîn pe agregate, a găsit că producția de metal, raportată la metrul pătrat de suprafață a vetrei cuptorului, nu corespundea întocmai posibilităților. El a propus atunci să se introducă sistemul productivității orare în funcție de capacitatea agregatelor. Propunerea lui s-a bucurat de multă apreciere la o consfătuire a siderurgiștilor ținută în orașul Stalino. Curînd, ea s-a și aplicat în numeroase uzine sovietice.

Oțelarii de la „Zaporojstal" erau dornici să cunoască munca, viața și succesele siderurgiștilor din România. M-au chemat să le vorbesc într-o după amiază la colțul roșu al oțelăriei. Iakimenko a sosit printre primii. După cîteva ore de discuții, în care timp mi s-au pus zeci de întrebări despre țara noastră, a luat și el cuvîntul. Mă sfătuia să le vorbesc oțelarilor din țara noastră despre mîndria profesiunii noastre. „Oțelarii să știe și să fie mîndri că izbutesc să stăpînească natura! — spunea Iakimenko. Să fii mîndru, oțelarule, că de munca ta depinde în mare parte dezvoltarea întregii economii a patriei tale! Să fii mîndru că din oțelul făcut de tine, se construiesc automobile frumoase și confortabile, vapoare, locomotive, excavatoare, ceasornice și cîte și mai cîte! Și toate acestea îl ajută pe cetățeanul statului socialist să muncească mai cu spor, să trăiască mai bine și mai frumos, să fie mai fericit!".

Șah

Problema nr. 12

N. KOSOLAPOV

Premiul V la concursul pentru începători organizat de revista „Șahmati v S.S.S.R".

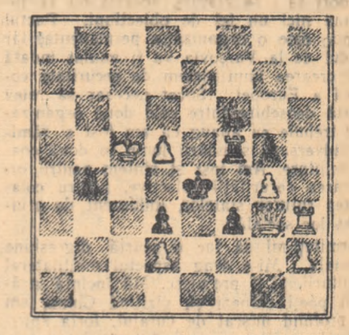

Mat în 2 mutări

(Alb: Rc5, Dg3, Th3, Nb3, Pp.d2, d5, g4, h2. Negru: Re4, Tf5, Pp.b4, d3, f3, f5, g5).

Soluția studiului nr. 1

Studiul compozitorului sovietic S. Birnov prezintă un exemplu clasic de „întemnițare" a unei figuri pentru obținerea remizei prin pat. Soluția este următoarea: **1.e6 Nf6** (Altfel albul se salvează ușor după e5-e7) **2. Na8!** (Cu amenințarea 3.b7) **2...a2** (Nu merge 2...R: b6 din cauza 3.c7) **3.b7!** (Greșit este 3.c7 din cauza 3...alD 4.c8D Dd1+ 5.Re8 Dh5+ 6.Rd7 Dh7+ urmat de mat.) **3...N: c6+!** (Cel mai tare. Dacă 3...alD, atunci 4.b8D Dd4+ 5.Dd6 remiză, iar la 3...Ne5 4.c7 alD 5.c8D! și albul se apără) **4.R:c6 Ne5** (Acum s-ar părea că negrul cîștigă, deoarece la 5.e7 urmează 5...alD 6.b8D Da4+ 7.Rb7 Dd7 mat.) **5.b8D! N:b8 6.e7 alD 7.e8D Da4+** (Iarăși se pare că albul pierde) **8.Rb7!! D:e8** Pat. Regele alb și-a întemnițat propriul nebun, pentru a obține această poziție finală.

O partidă din campionatul U.R.S.S.

APĂRAREA NIMZOVICI

Alb: P. Keres **Negru:** M. Taimanov

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Cf3 b6 (La fel a jucat Taimanov cu Gligorici la Zürich 1953) **5.Ng5 Nb7 6.e3 h6 7.Nh4 g5** (In partidele Spasski-Smislov și Mikenas-Lisițin s-a jucat 7...De7) **8.Ng3 Ce4 9.Dc2 N:c3+ 10. b:c3 d6 11.Nd3 f5 12.d5!** (Mai tare decît 12.0-0 Cd7 13. Cd2 Cf6, cum s-a jucat în partida Taimanov-Gligorici) **12...e:d5 13.c:d5 N:d5 14.Cd4 Cd7** (Pionul nu putea fi păstrat, de aceea negrul caută să-și pună regele la adăpost) **15.f3 C:g3 16.h:g3 Df8 17.N:f5 0-0-0 18.Da4!** (Cu aceasta albul provoacă slăbirea poziției rocadei negrului, deoarece nu merge 18...c5 din cauza 19.Cb5) **18...a5 19.Rf2 h5** (Inaintarea pionului „h" constituie singura contra-șansă a negrului) **20.Tab1 h4 21. e4 Nb7 22. g:h4 g:h4 23. Ce6 Ce5** (In poziție grea, negrul sacrifică calitatea pentru a obține contrajoc, dar albul nu acceptă) **24.Dd4!** (Mai tare decît 24.C:d8+ R:d8 după care negrul ar fi obținut contra-șanse) **24...Tdg8 25.C:c7+! Rb8 26. D:b6 Cd3+ 27.Rf1 Cb4 28.T:b4! a:b4 29.Cb5** negrul cedează.

Foiletон — „Și dacă totuși veți lipsi"...

Era într-o dimineață de vară. Aerul înmiresmat și proaspăt, frăgezimea parfumată a florilor, îndemnau pietonul matinal la visare; și cum la ora aceea tov. Gheorghe Moroșanu străbătea și el străzile Sucevei, acceptă invitația pe care natura i-o adresa direct.

Se lăsă, așa dar, legănat pe aripile visului. Își închipuia ce frumos ar fi să se întrunească întregul comitet regional: și membrii de la Botoșani, și cei de la Cîmpulung Moldovenesc, și cei de la Rădăuți, mă rog, de pretutindeni, fără nici o absență. Iar împreună să procedeze la o judicioasă împărțire a sarcinilor, avînd în vedere capacitatea, pregătirea și înclinațiile fiecăruia.

Experiența sa ca secretar al comitetului regional A.R.L.U.S. Suceava îl avertiza însă că succesul unei acțiuni depinde de începutul ei sau, după expresia înțelepciunii populare, ziua bună se cunoaște de dimineață.

Trebuia să înceapă bine. De aceea, hotărî să întocmească mai întîi adresele ce vor fi expediate fiecărui membru în parte. Adrese, firește, s-au mai scris ele multe; de data aceasta însă, împrejurarea impunea un stil nou, inedit, am zice chiar inovator.

După cîteva chinuitoare dar brave încercări, din contactul nemijlocit al peniței cu hîrtia de concept, tov. Gh. Moroșanu obținu versiunea definitivă al cărei final, deosebit de convingător, îl reproducem vorbă cu vorbă:

„Și dacă totuși veți lipsi, vom stabili să facem o ședință la dv. acasă, pentru a vă da posibilitatea să participați"...

Odată realizată, adresa care — veți recunoaște — întruchipa un exemplu de spirit, cănătă semnătura președintelui comitetului regional; modest, tov. Moroșanu o depuse dedesubt pe a sa. Apoi 20 de adrese, 20 de apeluri, făcură să sune în 20 de direcții ca un tulnic, aceeași chemare: „Veniți la Suceava!"...

...In ziua de 10 iunie, pe ușa sediului comitetului regional A.R.L.U.S. intră dr Heinrich Garais, de la Cîmpulung Moldovenesc. Plecase de cu noapte spre Suceava, dar uitase acum de oboseală, bucuros că sosise la vreme.

Dădu cu ochii de Gheorghe Lungu, contabilul comitetului.

— Am venit la ședință!

Acesta încercă să zîmbească:

— Care ședință? Că nu-i nici una...

Medicul bagă repede mîna în buzunar și, scoțînd invitația, o arătă interlocutorului:

— Uită-te și d-ta, am fost chemat azi... Apoi, căutînd parcă un sprijin, întrebă: unde-i tov. Moroșanu?

— A plecat de dimineață la Cîmpulung.

— La Cîmpulung?... se miră medicul. Își aruncă ochii pe invitație: „...Și dacă totuși veți lipsi, vom stabili să facem o ședință la dv. acasă"... Acum părea că înțelege tîlcul:

— Bine, dar eu sînt aici!... spuse el ca pentru a se dezvinovăți.

Tov. Lungu se grăbi să confirme:

— Sigur, sînteți aici...

— Atunci de ce a plecat tov. Moroșanu la Cîmpulung?...

— Cu treburi, firește...

— Dar dv. vă închipuiți că eu nu am treburi?! Mi-am lăsat bolnavii...

Pe un ton blajin, contabilul încercă să-l împace:

— Ei... se mai întîmplă... Poftim biletul să vă întoarceți acasă și...

N-apucă să se închidă bine ușa în urma doctorului, că se deschise a doua oară: inginerul silvic Constantin Năstoc sosise și el la ședință. Aflînd cum stau lucrurile, făcu o amară reflecție asupra spiritului de răspundere manifestat în această împrejurare de comitetul regional și se întoarse deîndată la treburile lui.

Dar n-apucă să se închidă bine ușa că se deschise iarăși lăsîndu-l să intre pe Mauriciu Savel, mecanic la S.M.T.-Salcia. Ostenit de drum, omul se așeză pe scaun, iar tov. Lungu îi aduse și lui la cunoștință situația.

Mauriciu Savel își exprimă atunci dorința să rezolve unele chestiuni cu tov. Leșeanu, șeful secției învățămînt popular de limba rusă.

— E plecat de azi dimineață la Gura Humorului.

— O fi mergînd treaba mai greu, pe acolo...

— Nu merge deloc rău dar, știți, ca să meargă și mai bine...

In cele din urmă ceru să vorbească cu Elena Bujanovschi, responsabila secției muncă cultural-politică de masă.

— A plecat de dimineață la Cîmpulung.

— Așa? Da' de ce?

— Se ocupă de o „seară literară".

— Aha!... Dar de ziua noastră cine se ocupă?... — întrebă mecanicul, cu gîndul la tractorul de care se despărțise fără rost.

Privi în tăcere adresa care-l poftea atît de stăruitor la Suceava și reciti textul nespus de spiritual al tov. Gh. Moroșanu: „Și dacă totuși veți lipsi, vom stabili să facem o ședință la dv. acasă, pentru a vă da posibilitatea să participați"...

Dar dacă el, secretarul, inițiatorul acestei ședințe va lipsi?... E drept că în această privință, textul nu spunea nimic.

Așa că orice fel de reproșuri la adresa tov. Moroșanu, sînt cu totul lipsite de temei.

F. SAVA
V. CATUNEANU

Calea spre securitatea Europei

In istoria popoarelor există, ca şi în viaţa oamenilor, perioade hotărîtoare. Printr-o asemenea perioadă trece acum omenirea : au temei toate speranţele, dar şi toate temerile sînt legitime. Acum cîteva luni ziarele erau pline de veşti care trezeau nelinişte, şi mulţi oameni politici prevesteau nenorociri. Din fericire însă, oamenii aceştia greşesc în pronosticurile lor chiar mai mult decît meteorologii. Iar dacă acum, ziarele aduc în fiecare zi cîte un maldăr de veşti bune, nu înseamnă că sîntem îndrituiţi să socotim că victoria păcii a şi fost asigurată...

☆

In cîteva ţări, oameni destul de influenţi încearcă să prelungească, ba chiar să intensifice neîncrederea, să aţîţe focul ceva mai potolit, parcă, al animozităţii, să işte dificultăţi apropiatelor tratative. Nu vreau să mă refer la ziare. Mă voi mărgini să menţionez raportul Comisiei pentru afacerile externe a Camerei Reprezentanţilor a S.U.A. Această comisie a considerat că nimic n-ar contribui mai mult la apropiatele tratative decît propunerea pe care a făcut-o cu două săptămîni în urmă Organizaţiei Naţiunilor Unite, ca aceasta să declare U.R.S.S. „agresor".

Mi se par îngrijorătoare tendinţele anumitor oameni politici care încearcă să lipsească apropiatele tratative de caracterul specific al tratativelor. Se formulează dinainte diferite cereri, se rostesc discursuri despre care e greu de presupus că ar avea rostul să înlesnească o înţelegere. Pe lîngă aceasta, chiar şi vocabularul rămîne militar: Associated Press, vorbind despre atitudinea cercurilor guvernamentale americane faţă de apropiata conferinţă a celor patru, arată că dacă Apusul vrea ca forţele Răsăritului să dea înapoi, atunci el „trebuie să opună ofensivei sovietice o contraofensivă la fel de curajoasă". Unii politicieni afirmă că uniunea militară a Occidentului este inevitabilă, întrucît „comuniştii sînt convinşi de triumful final al comunismului". Această concluzie se repetă atît de des, încît trebuie să i se dea negreşit un răspuns. Da, noi, oamenii sovietici, sîntem încredinţaţi că viitorul aparţine societăţii în care nu va exista proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie. Această convingere stă la baza concepţiei noastre despre legile de dezvoltare a societăţii. Dar aceasta ar putea, oare, să însemne că concepţia noastră despre lume ameninţă vreun oarecare stat ? Aflîndu-mă în America, am auzit nu o singură dată de la oameni cu foarte multă răspundere că viitorul aparţine iniţiativei particulare şi acest lucru nu mi s-a părut nici mie, nici compatrioţilor mei o primejdie. Cînd vorbim de pericolul unui război, ne referim la reţeaua de baze militare, la stocurile de armament, la încercările de amestec în treburile statelor suverane, dar cîtuşi de puţin la filozofia capitalismului. Catolicii sau baptiştii, care populează diferite ţări, consideră că viitorul aparţine creştinismului; socialiştii sînt convinşi că societatea merge spre acel sistem social care le este lor apropiat; catolicii au Vaticanul, baptiştii organizează întîlniri internaţionale, există o uniune internaţională a socialiştilor; nimeni, însă, nu afirmă că astfel de organizaţii sau opinii ar primejdui pacea. Nici un comunist n-a spus vreodată că pentru trecerea unei ţări pe o treaptă mai înaltă de dezvoltare socială trebuie să se dezlănţuie un război. Dimpotrivă, toţi comuniştii au afirmat şi afirmă că războiul, distrugînd valorile materiale şi culturale, este contraindicat pentru progresul social.

Blocurile militare ameninţă pacea. Delegatului sovietic i se poate spune că Conferinţa de la Varşovia, în opoziţie cu Pactul Atlanticului de Nord, spre care a fost atrasă Germania occidentală, a creat un bloc militar. Totuşi, Acordul de la Varşovia se deosebeşte radical de Pactul Atlantic. Uniunea Sovietică a propus la timpul său să adere la Pactul Atlanticului de Nord, ceea ce i-ar fi înlăturat organizaţiei caracterul ei de bloc îndreptat împotriva unei oarecari puteri. Dar propunerea a fost respinsă. Uniunea de state, creată la Varşovia, este deschisă tuturor şi dacă Anglia sau Franţa vor dori să i se alăture, aceasta nu va întîmpina nici un fel de obiecţiuni. Pactul Atlantic este o organizaţie permanentă, iar Acordul de la Varşovia va fi anulat îndată după crearea unui sistem de securitate colectivă a Europei. Socot necesar să relev această deosebire între cele două organizaţii şi trebuie să adaug că am fost şi rămînem adversarii scindării lumii în două coaliţii militare. Am fost şi sîntem pentru organizarea securităţii colective, pentru colaborarea tuturor statelor, indiferent de orînduirea lor socială...

Permiteţi-mi să fac o scurtă digresiune personală. Mi-e drag aspectul multilateral al culturii, şi îl preţuiesc. Mă încîntă străvechii poeţi chinezi şi, vizitînd China, am fost profund mişcat de curajul, forţa spirituală, de puritatea poporului ei. Preţuiesc monumentele Indiei şi elanul bunului său popor spre o viaţă mai bună. Cu dragoste am cutreierat minunatele oraşe ale Americii Latine şi respect ştiinţa, tehnica, dragostea de muncă a poporului Statelor Unite. Dar fie-mi îngăduit să spun cu adîncă emoţie : ca european sînt devotat culturii europene

Ilya Ehrenburg

şi nu mă simt străin în nici un oraş din Europa. Cuvintele despre comunitatea europei nu sînt o frază goală, nu sînt născociri. Sufletul tuturor popoarelor europene a intrat în alcătuirea acestei noţiuni, de la poemele epice, de la catedralele gotice, pînă la umanismul lui Anatole France şi al lui Maxim Gorki, pînă la apărarea Leningradului şi pînă la mişcările din Paris. Da, toate popoarele şi-au adus contribuţia: armonia Italiei, cutezanţa Franţei, Goethe şi Beethoven, Mickiewicz şi Chopin, Tolstoi şi Ceaikovski, Newton şi Darwin, noblesa Spaniei, universitatea din Praga, poezia Ungariei, Verhaeren, Ibsen, Sibelius, noua arhitectură a Suediei — toate acestea nu alcătuiesc oare laolaltă Europa şi poate fi un european care să renege tot ceea ce ne umple inimile de mîndrie? Mă gîndesc acum la oameni de seamă. Ce bucurie e să fii contemporan cu ei, să-i cunoşti personal ! Aceştia sînt reprezentanţii adevăraţi ai culturii europene. N-are importanţă că sferele activităţii lor sînt diferite, că ei nu se aseamănă unul cu altul. Dar rostindu-le numele, parcă simţi că se trezeşte sufletul Europei: Thomas Mann, Edouard Herriot, Pablo Picasso...

La vremea lor, încercînd să facă o Europă mică, ciuntită, unii politicieni au speculat bunele sentimente ale milioanelor de europeni, sentimentul de apropiere dintre toţi europenii. Raţiunea popoarelor s-a ridicat împotriva creării „comunităţii defensive europene".

Abia am ascultat cu deosebit interes cuvîntarea d-lui Zappuli, care a oglindit starea de spirit a cercurilor largi ale partidului democrat-creştin din Italia. Din această cuvîntare s-a desprins năzuinţa sinceră de a găsi calea spre securitatea şi unificarea Europei. Cred că avem dreptul să ridicăm aici problema necesităţii de a se crea o astfel de organizaţie, care să asigure pacea tuturor locuitorilor Europei şi să ajute la dezvoltarea culturii şi economiei tuturor ţărilor europene.

E limpede pentru oricine că războiul nu poate fi localizat în Europa şi că numai securitatea colectivă va aduce liniştea oraşelor şi satelor ei, care au avut atîta de suferit.

La şedinţa comisiei pentru securitatea europeană, d. René Capitant, pe care-l cunoaştem cu toţii ca pe un patriot înflăcărat al Franţei şi un prieten al păcii, şi-a exprimat îndoiala că un acord cu privire la securitatea colectivă poate constitui o reală garanţie de pace. După părerea lui, sancţiunile aplicate unuia din eventualii agresori, vor stîrni un război mondial. După părerea mea, un acord cu privire la securitatea colectivă înseamnă desfacerea coaliţiilor militare şi exclude, totodată, posibilitatea unui atac al uneia din marile puteri împotriva alteia.

Vorbind despre un acord, eu mă gîndesc nu la un tratat între două blocuri, aşa cum l-a visat d. Mendès-France, ci la renunţarea de a mai folosi sistemul de blocuri şi la acordurile liber consimţite între toate statele Europei, mari şi mici.

Susţinătorii Pactului Atlantic afirmă că superioritatea acestei organizaţii constă în faptul că securitatea statelor vest-europene este garantată şi de Statele Unite. Or, şi America poate participa la organizarea securităţii colective în Europa. In acest caz, securitatea Franţei, Italiei, Germaniei va fi garantată şi de Statele Unite şi de Uniunea Sovietică şi de toate celelalte puteri europene. Cred că aceasta e singura soluţie pentru cei care vor pace în Europa.

Mă folosesc de acest prilej pentru a vorbi despre bunele noastre sentimente faţă de poporul american. Noi, oamenii sovietici, dorim să colaborăm cu el în diferite domenii; noi vrem să colaborăm cu el şi în organizarea securităţii colective în Europa. E timpul să punem capăt relelor tradiţii „ale războiului rece", să lucrăm împreună, să ne întîlnim, să fim prieteni, şi vreau să cred că sentimentele noastre sînt împărtăşite şi de toţi americanii lucizi şi cinstiţi.

Crearea securităţii colective în Europa trebuie legată de crearea unei organizaţii al cărei participanţi să-şi asume obligaţii clare şi ferme de colaborare economică şi culturală între statele europene în repartizarea de materie primă şi produse, în uşurarea circulaţiei, în schimbul de studenţi, în consfătuirile oamenilor de ştiinţă, în cunoaşterea cît mai îndeaproape a teatrelor, a artei celorlalte ţări din Europa. Europa trebuie să apere pacea şi să facă în aşa fel ca această pace să-i fie şi mai scumpă fiecărui european.

Problema germană, despre care s-a vorbit şi s-a scris atît de mult şi care rămîne ca şi pînă acum o problemă dureroasă, atît pentru germanii înşişi, cît şi pentru întreaga Europă, se va apropia de soluţionarea ei, cînd europenii vor cădea de acord asupra securităţii lor colective.

Cred că retragerea trupelor de ocupaţie, atît din Republica Federală Germană cît şi din Republica Democrată Germană, va contribui la rezolvarea problemei germane. Se spune că această retragere este mai avantajoasă pentru una din părţi. Dar asta-i absurd. Să admitem că americanii îşi vor retrage trupele în Belgia sau Franţa, dacă vor dori acest lucru belgienii şi francezii. Trupele sovietice se vor retrage pe teritoriul Uniunii Sovietice. Vede clar oricine că de la Malmedy la Aachen e mai aproape decît de la Brest la Oder.

E greu de rezolvat problema germană fără participarea germanilor înşişi. Este limpede că germanii vor unificarea Germaniei. Pentru ca această unificare să fie de concept, trebuie să se renunţe la intenţia de a include Germania în vreo coaliţie militară.

N-are nici un rost să explic dorinţa tuturor europenilor de a pune capăt primejdiei militarismului german: în această privinţă temerile vecinilor Germaniei coincid cu neliniştea însuşi a poporului german, care-şi aminteşte bine deznodămintele tragice ale celor două războaie mondiale. Dacă adepţii politicii de pe poziţii de forţă vor înţelege că Europa nu este o masă verde bună pentru jocul de cărţi şi că Germania nu e un atu în acest joc — acordul privind rezolvarea paşnică a problemei germane va fi, fără îndoială, realizat.

Uniunea Sovietică a fost şi este pentru crearea unei Germanii unite şi suverane, în care militarismul german să nu poată reînvia, şi ea face totul pentru a apropia această unificare. Se înţelege că unificarea Germaniei trebuie înfăptuită pe calea unor alegeri libere: în această problemă nu există şi n-au existat divergenţe esenţiale între puterile care n-au putut să ajungă pînă acum la un acord privind renunţarea de a atrage Germania într-o coaliţie militară. După cum se ştie, Uniunea Sovietică a propus recent normalizarea relaţiilor cu Republica Federală Germană.

Potrivit celor spuse de d. Vallon, a cărui cuvîntare am ascultat-o cu deosebit interes şi înţelegere prietenească, acest act a stîrnit nelinişte în rîndurile multor francezi. Vreau să-i asigur pe aceşti francezi că, propunînd normalizarea relaţiilor diplomatice şi comerciale cu Republica Federală Germană, Uniunea Sovietică nu numai că n-a renunţat la năzuinţele sale de a vedea o Germanie unită şi iubitoare de pace, dar a făcut un pas înainte spre înfăptuirea acestui scop. Puterile occidentale trebuie să se gîndească la faptul că la Berlin există nu numai Kurfürstendamm, dar şi Alexanderplatz, că în Germania există nu numai Bonn, Hamburg, Frankfurt, dar şi Leipzig, Weimar, Dresda...

După semnarea tratatului de stat cu Austria, în Germania şi în celelalte ţări se vorbeşte mult despre neutralitate. Adversarii ideii blocurilor militare, fiindcă nu văd posibilitatea de a pune capăt acestui sistem, încep să se pronunţe pentru retragerea ţărilor lor din coaliţia militară. Asemenea îndemnuri pot fi auzite din ce în ce mai des şi în Germania, şi în Franţa, şi în Italia, şi în Danemarca şi în Norvegia. In condiţiile create nu e greu să-i înţelegi pe adepţii neutralităţii: ei nu vor ca patria lor să devină cîmp de bătălie. Trebuie să spun în numele delegaţiei sovietice că noi îi înţelegem pe adepţii neutralităţii şi apreciem curajul lor cetăţenesc. Uniunea Sovietică va respecta cu stricteţe suveranitatea şi securitatea oricărui stat care ar dori să ducă o politică independentă de pace.

Firească că neutralitatea unui stat sau a altuia nu rezolvă problema securităţii întregii Europe, dar am văzut după semnarea tratatului de la Viena în ce măsură victoria ideii de neutralitate a Austriei a atenuat încordarea internaţională. Eu înţeleg sentimentele acelor prieteni, ale căror năzuinţe le-a exprimat aici d. Vallon. Noi socotim, deobicei, că neutralizarea chiar şi a statelor europene mici, nu va însemna încă securitatea Europei: în spatele celor neutralizaţi rămîn statele care n-au intrat în zona neutră. N-ar fi mai bine să se unească toţi pentru securitatea tuturora ? Sînt convins că Europa păşeşte spre acea organizaţie de securitate colectivă şi de colaborare, care de curînd mai părea încă nebuloasă, abstractă, dar despre care acum se vorbeşte ca despre o sarcină a zilei de mîine.

Firească, că de apropiatele tratative depind multe. Dar, reprezentanţii opiniei publice, adică noi, nu trebuie să aruncăm în spinarea participanţilor la diferite conferinţe diplomatice toată răspunderea succeselor sau insuccesele lor. Convocarea conferinţei de la Geneva arată prin ea însăşi cît de mare este puterea opiniei publice. Depinde în mare măsură de noi, de toate popoarele lumii dacă tratativele vor duce la rezultatele pe care le doresc oamenii din toate cele cinci continente. Popoarele nu vor admite niciodată ca tratativele să fie pentru vreunul din participanţi un camuflaj al politicii „de pe poziţii de forţă". Dar a întoarce istoria îndărăt e lucru greu: este îndoielnic dacă aşa ceva ar izbuti să facă chiar sportivii politici A fost greu să evităm „războiul rece". Ar fi însă şi mai anevoie să ne înfoarcem la el. Opera pe care am iniţiat-o cu 6 ani în urmă — opera de salvare a păcii — începe să triumfe. Nu renunţăm la nădejdile noastre, dar nici nu ne vom uita temerile. Ne vom strădui pentru triumful cauzei păcii.

———

Cuvîntare ţinută la şedinţa din 26 iunie 1955 a Adunării Mondiale a Păcii. Text prescurtat.

Atitudini nesăbuite

După cum s-a comunicat, opinia publică din Germania occidentală a întîmpinat cu multă satisfacţie propunerea guvernului sovietic cu privire la stabilirea de relaţii diplomatice, economice şi culturale între U.R.S.S. şi Republica Federală Germană. Acest sentiment de satisfacţie se dovedeşte a fi din ce în ce mai profund. Reprezentanţi ai diferitelor cercuri sociale subliniază netăgăduitele foloase ale colaborării paşnice dintre cele două state.

Totodată, trebuie să observăm că şi împotrivirea duşmanilor normalizării relaţiilor dintre popoarele sovietic şi german creşte mereu. Recent, opinia publică din Germania occidentală a fost indignată de cuvintarea ambasadorului american în Republica Federală Germană care a declarat că „baza discuţiei" în problema germană poate fi... „deplina schimbare a statutului" ţărilor europene de democraţie populară. Netemeinicia acestei declaraţii este evidentă: oamenii muncii din ţările de democraţie populară, care au scăpat de jugul exploatării, nu vor admite nimănui să schimbe structura statelor lor, orînduirea lor socială. Opinia publică progresistă din Germania occidentală a socotit, pe bună dreptate, declaraţia diplomatului american ca un atac provocator cu scopul de a împiedica normalizarea relaţiilor dintre U.R.S.S. şi Germania occidentală.

Totuşi, în cercurile politice şi în redacţiile unor ziare din Germania occidentală s-au găsit oameni care au luat declaraţia ambasadorului american drept semnal, drept ordin. Din acestea face parte şi săptămînalul „Rheinischer Merkur" care apare la Köln. In ultimul său număr, acest oficios se străduieşte în fel şi chip să ponegrească Uniunea Sovietică, atribuindu-i intenţii fantastice în ce priveşte Germania şi întreaga Europă. Calomnierea Uniunii Sovietice a fost necesară săptămînalului pentru a justifica cerinţa lui de a nu se duce nici un fel de tratative cu Uniunea Sovietică. E adevărat că „Rheinischer Merkur" n-a riscat să formuleze limpede această cerinţă: în actuala situaţie acest lucru ar însemna să ridice împotriva sa întreaga opinie publică germană. Săptămînalul procedează indirect, sfătuind guvernul federal ...să pună Uniunii Sovietice „condiţii preliminare". Se ştie, totuşi, că această metodă nu este aplicabilă în relaţiile cu Uniunea Sovietică.

Dar gazeta nu se potoleşte cu una, cu două. Ea cheamă ţările din Europa occidentală să ajute Germaniei occidentale... „să elibereze" (?!) Republica Democrată Germană şi, totodată, toate ţările din Europa Centrală. Această cerinţă, împrumutată din arsenalul celor mai agresive cercuri din S.U.A. este completată de gazetari: Adenauer trebuie să se prezinte la tratativele de la Moscova „ca parlamentar al Europei şi al occidentului". Adică nu ca reprezentant al populaţiei din Republica Federală Germană, ci ca împuternicit al occidentului.

Cui îi foloseşte această declaraţie? De bună seamă că nu poporului german care ştie că prin ultimatumuri nu se obţine nimic. Ea este necesară numai acelora care se rostesc împotriva destinderii încordării internaţionale, împotriva stabilirii unei colaborări de bună vecinătate între popoarele Europei.

Forţele reacţionare tot mai visează să frîneze mersul înainte al evenimentelor, dar ele nu vor reuşi. Popoarele Europei doresc o pace trainică şi îndelungată şi cer guvernelor lor să realizeze această prin tratative cinstite şi raţionale, ţinîndu-se seama de interesele tuturor statelor.

Ce se petrece în Algeria

„Algeria" — „Evenimentele din Algeria" — sînt titluri ce apar mereu în coloanele ziarelor franceze. In Algeria curge sînge. Nouă milioane de algerieni — din care mai mult de jumătate se zbat, după relatările ziarului francez „Le Monde", în ghiarele foamei — luptă pentru libertate, pentru pîinea copiilor lor. Cele mai sălbatice represiuni sînt îndreptate împotriva bravilor patrioţi de partea cărora se găseşte întreaga Franţă progresistă.

Cercurile cîrmuitoare franceze încearcă să stîrnească confuzie în rîndurile opiniei publice. Recent, premierul francez Edgar Faure a declarat că, în Algeria, nu există nici probleme politice, nici criză economică, nici probleme sociale care cer a fi reglementate.

Totuşi, sînt prea bine cunoscute cifrele care dezvăluie rezultatele stăpînirii coloniale a Franţei în Algeria : colonialiştii europeni, alcătuind o zecime din populaţia Algeriei, stăpînesc jumătate din pămîntul ţării. Un milion şi jumătate de algerieni n-au de loc de lucru, 81% din copiii de vîrstă şcolară nu frecventează şcoala.

Autorităţile franceze sînt foarte neliniştite din cauza evenimentelor din Algeria. Mareşalul Juin a plecat de urgenţă în Africa de Nord. Luînd cuvîntul în faţa foştilor militari din corpul expeditionar francez, el a îndemnat la represiuni nemiloase împotriva „teroriştilor" din Algeria. Ca întotdeauna, atunci cînd se simte nevoia să fie „justificate" represiunile împotriva luptătorilor pentru libertate, autorităţile franceze încearcă să prezinte Algeria drept raiul pe pămînt, rai a cărui liniste este tulburată doar de unii „rebeli".

Faptele însă dezmint aceste născociri. Le dezminte în primul rînd vastul aparat de represiune, pus în funcţiune de autorităţile franceze. In Algeria sosesc noi unităţi militare, mii de soldaţi înarmaţi pînă-n dinţi, poliţişti, jandarmi. Un ziar democratic algerian descrie astfel pregătirile militare ale colonialiştilor francezi împotriva poporului algerian : „Acţiunile militare se extind. Sosesc noi escadroane ale gărzii mobile şi detaşamente de poliţişti. Aici au fost strînşi peste o sută de mii de soldaţi şi ofiţeri francezi, dar generalul guvernator afirmă că nu-i deloc sigur că numărul acestora va fi de ajuns. Nu departe de ţărm patrulează flota maritimă militară. Se pun în funcţiune aviaţia şi artileria".

Reiese că o armată cu un efectiv de 100.000 de oameni, dotată cu tancuri, cu aviaţie şi artilerie, a fost trimisă în Algeria pentru a lupta împotriva unui pumn de „intriganţi-teroriştî". Poate fi crezut acest lucru ?

Mii de patrioţi algerieni înarmaţi luptă în diferite regiuni ale ţării. Ei duc o luptă de partizani împotriva trupelor franceze. Soldaţii francezi se năpustesc asupra satelor Algeriei, dau foc jalnicelor cocioabe ale ţăranilor, pe care-i alungă din ţinuturile natale.

Vapoarele şi avioanele militare franceze aduc în Algeria nu numai jandarmi, ci curînd şi miniştri. Algeria a fost vizitată, recent, de ministrul francez al Afacerilor Interne, Bourgès-Maunoury.

Luînd cuvîntul, el a proclamat fără perdea politica de teroare singeroase împotriva patrioţilor răsculaţi din Algeria : „Nu vom cruţa şi nu vom avea milă de aceia care s-au ridicat împotriva legilor republicii — a spus ministrul francez — şi-i vom urmări pentru a-i nimici pînă la ultimul om".

Teama colonialiştilor francezi faţă de creşterea mişcării de eliberare naţională este împărtăşită de cercurile americane. Ele se tem că-şi pot pierde bazele militare din Africa de Nord. Sub masca ajutorului acordat aliaţilor lor francezi, americanii caută să pună mîna definitiv pe posesiunile franceze din Africa de Nord.

Dar timpul este împotriva colonialiştilor. Reprezentanţi mai lucizi ai cercurilor politice franceze înţeleg, după cum se vede, limpede acest lucru. Recent, Edmond Michelet, fost ministru francez, membru în Consiliul Republicii, a publicat un articol în ziarul „Le Monde", consacrat problemei nord-africane. Prevenind împotriva promovării în Algeria a politicii „de pe poziţii de forţă", Michelet aminteşte precedentul indochinez atît de semnificativ. „Din păcate, vedem la ce duc, în vremurile noastre, hotărîrile bazate pe aplicarea forţei" — încheie cu amărăciune fostul ministru.

De fapt, nu este pentru prima oară cînd colonialiştii încearcă să stingă cu sînge incendiul aprins prin lupta de eliberare a popoarelor asuprite. Acum zece ani, în regiunea Constantine din Algeria au fost nimiciţi fără milă mii de algerieni care se ridicaseră împotriva dominaţiei magnaţilor europeni. Şi în anii următori algerienii au fost jefuiţi, oprimaţi, ucişi de poliţie. Dar, an de an, creşte şi se lărgeşte lupta poporului împotriva jugului străin. Popoarele asuprite îşi intensifică lupta pentru libertate.

S. TARHANOVA

In cîteva cuvinte

● Ziarul „Die Welt" din Hamburg publică un articol despre perspectivele comerţului Republicii Federale Germane cu Uniunea Sovietică. Autorul articolului arată că comerţul a constituit totdeauna un factor important în relaţiile germano-ruse. In perioada de după primul război mondial schimburile comerciale dintre cele două ţări s-au extins foarte mult. Uniunea Sovietică se numără printre cei mai buni parteneri comerciali ai Germaniei. „Cînd, în 1929, scrie ziarul, a izbucnit criza economică care a zdruncinat întregul nostru sistem economic, comenzile sovietice au fost singurele care au mai înviorat întrucîtva industria germană".

● **Comisia pentru alocaţii a Camerei Reprezentanţilor a anunţat că se aşteaptă ca în cursul anului fiscal 1955—1956 numărul falimentelor să fie mai mare decît în anul de criză 1932. Potrivit datelor existente, în cursul anului fiscal viitor numărul falimentelor se va ridica în S.U.A. la 75.000, faţă de 65.000 în cursul anului fiscal 1954—1955.**

● *In întreaga Australie creşte mişcarea de protest împotriva intenţiei guvernului Menzies de a trimite în Malaya trupe care să participe la înăbuşirea luptei de eliberare naţională a poporului malayez. Revista „Tribune", care apare la Sidney, scrie : „Nici un tînăr australian nu vrea să moară în războiul din Malaya de dragul ambiţiilor coloniale ale lui Menzies şi ale stăpînilor săi din Washington".*

O expoziţie ratată

Prin oraşele Angliei poate fi vizitată, în prezent, o expoziţie ambulantă căreia i se face o zgomotoasă publicitate. Ea este organizată de serviciul american de informaţii pentru popularizarea peste hotare a activităţii Statelor Unite privind folosirea energiei atomice în scopuri paşnice. Locuitorilor din capitala Angliei li s-a dat din timp de veste, prin reclame fipătoare, că va sosi această expoziţie, recomandînd londonezilor „să nu uite s-o viziteze". „Atomii în slujba păcii" — strigau reclamele pe străzile Londrei, în metrouri şi autobuse. Mult zgomot s-a făcut şi în faţa parlamentului, unde timp de nouă zile au fost aşezate, sub cerul liber, exponatele. Trebuie spus, însă, că, în ciuda gălăgioaselor insistenţe ale reclamelor, mulţi londonezi au „uitat" să viziteze expoziţia. Probabil că cei care au vizitat-o nu s-au arătat prea entuziasmaţi.

Ce s-a întîmplat ?

Pe o rază de zece metri în jurul expoziţiei, timpanele trecătorilor se găseau sub focul unui straniu amestec de sunete. Asurzitorul vacarm al jazzului alterna cu glasul preşedintelui S.U.A. imprimat pe bandă de magnetofon. La fiecare cinci minute se anunţa că Statele Unite tind să folosească energia atomică în scopuri paşnice: era discursul rostit de preşedintele S.U.A. la 8 decembrie 1953.

Expoziţia avea, evident, pretenţia să convingă pe oameni de realizările Statelor Unite în domeniul folosirii paşnice a energiei atomice. Şi pentru aceasta s-a recurs la un belşug de diagrame şi scheme colorate, arătînd uriaşele posibilităţi ale folosirii energiei atomice în scopuri creatoare. La loc de frunte era reprodusă declaraţia preşedintelui : „Folosirea paşnică a energiei atomice nu este un vis".

Totuşi, pe englezii practici îi interesau faptele şi nu vorbele. Vizitatorii voiau să ştie, în special, cum este folosită în S.U.A. energia atomică în ramurile industriei civile. Dar, din acest punct de vedere, interesul lor n-a fost satisfăcut.

Unul din vizitatori, un bărbat în vîrstă însoţit de doi copii, a adresat ghidului pavilionului „Atomii la lucru", următoarea întrebare:

— Spuneţi-mi, vă rog, americanii au ceva în genul centralei electrice pe bază de energie atomică care, după cum am auzit, funcţionează la noi ?

— Da, sir — a urmat răspunsul — Statele Unite au elaborat planuri pentru construirea unor asemenea centrale electrice. Priviţi aici! — şi ghidul îi arată o inscripţie care menţiona data cînd a fost pusă temelia primei centrale electrice, în Statele Unite.

— A şi fost construită această centrală electrică? — a întrebat curiosul englez

— Nu, dar termenul n-a expirat de mult! — a încercat să se justifice ghidul.

— Aşa, aşa — a spus vizitatorul, îndepărtîndu-se.

Vizitatorii rătăceau prin expoziţie fără să se oprească mai stăruitor nicăieri. Serviciului de informaţii al S.U.A. i-a fost greu să-şi arate marfa pentru motivul foarte simplu că această marfă nu există.

In acelaşi timp, unele date indicate la expoziţie au stîrnit nedumeriri. Astfel, pe unul din standuri scrie că, în Statele Unite, în industria atomică lucrează 150.000 de oameni. Se naşte întrebarea: ce fac aceşti 150.000 de oameni? Pe englezi e greu să-i înşeli. In această privinţă ziarul „Times" scrie că, în Statele Unite „se pune mereu accentul pe producţia armei atomice" şi nu pe folosirea energiei atomice în scopuri paşnice. Cifra de 150.000 de oameni n-are, după cum se vede, aproape nimic comun cu deviza expoziţiei: „Atomii în slujba păcii".

E adevărat că organizatorii expoziţiei caută să prezinte păcatul drept virtute. Într-unul din pavilioane, ei au expus o fotografie mare înfăţişînd explozia unei bombe atomice cu explicaţia : „Energia atomică, închisă în bombe, nu este pierdută pentru noi. Ea reprezintă un puternic izvor de energie care poate fi folosit pentru binele omenirii".

In ce chip? Această întrebare este lăsată fără răspuns de organizatorii expoziţiei. Nici un exponat nu arată care este atitudinea organizatorilor ei faţă de cea mai actuală problemă a contemporaneităţii — problema interzicerii armelor de exterminare în masă, — a cărei rezolvare va deschide largi posibilităţi pentru folosirea energiei atomice în scopuri paşnice. In cartea „Bomba hidrogenică şi viitorul omenirii" recent apărută, cunoscutul fizician englez, profesorul Powell, scrie că, dacă s-ar cheltui în scopuri paşnice tot atîta fonduri cîte se cheltuiesc pentru pregătirea unui război, s-ar crea posibilităţi nelimitate de folosire a energiei atomice în industrie, medicină, agricultură. Totuşi, luînd cunoştinţă de declaraţiile unor personalităţi americane, reproduse la expoziţie, examinînd tot felul de tabele şi scheme, nicăieri nu poate fi găsită, fie chiar numai sub formă unei menţiuni, o singură declaraţie privind necesitatea interzicerii armelor atomice şi hidrogenice, ca o condiţie importantă a folosirii pe scară largă a energiei atomice pentru binele omenirii. De aceea, în spatele expoziţiei americane — „Atomii în slujba păcii" — nu pot fi tăinuite faptele celor care, făcînd reclamă năzuinţei lor spre pace, duc politica înarmărilor atomice împiedicînd rezolvarea problemei interzicerii armelor de exterminare în masă

V. MATEEV

Un wall-street-man grijuliu

In şcolile americane se aţîţă isteria atomică. Elevilor li se pun la gît numere matricole „pentru caz de atac atomic".

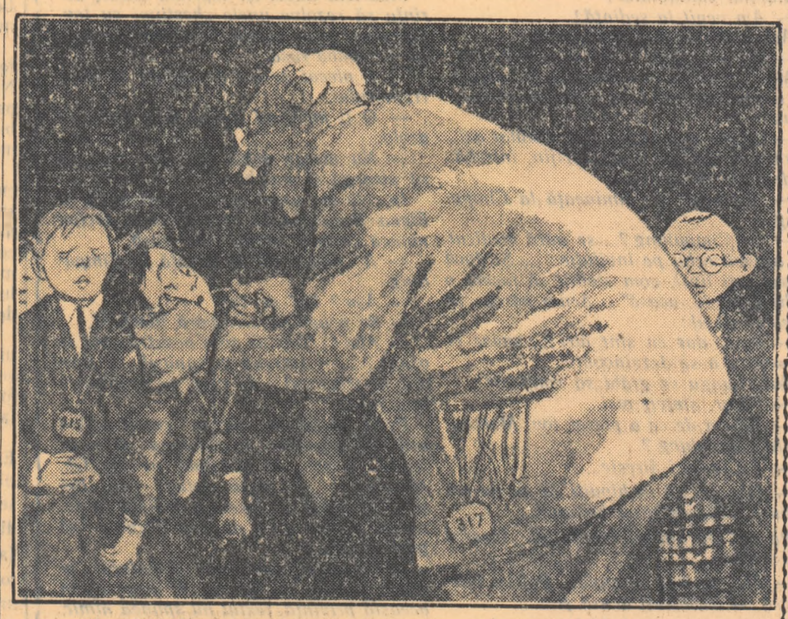

— Poartă-l! Vezi bine că ne gîndim la viitorul tău!

Desen de V. Goriaev

NOTE

Pe ruinele legalităţii

Legea nescrisă a gangsterilor glăsuieşte: este mai uşor să jefuieşti, decît să munceşti. Mai există însă un mijloc şi mai uşor de a obţine dolari: minciuna.

Creînd partidul republican, juristul onest care a fost Lincoln, n-a bănuit că acest partid va introduce în ţara lui reguli de drept, bazate pe ticăloşie. Şi azi, monumentul din marmoră al străbunului aruncă priviri dojenitoare spre clădirea Capitoliului — adică acolo unde reprezentanţii partidului întemeiat de el aprobă legile.

Din zilele lui Lincoln şi pînă acum justiţia americană a făcut „progrese" în această direcţie. Acoliţii ministrului de justiţie, Brownell, au zvîrlit de mult la arhivă, ca fiind învechită, cea de a 9-a poruncă a vechiului testament: „Să nu minţi". Ei lucrează după ultima metodă: „Rostiţi o minciună — şi restul e grija noastră".

La una din şedinţele comisiei senatului american pentru problemele normelor etice s-a subliniat că „morala este ceva nedefinit. Este foarte greu să stabileşti ce-i moral şi ce-i imoral". Acest lucru, evident, a dat temei preşedintelui acestei comisii, George Graham, să decreteze că venalitatea nu-i un păcat.

Oamenii care-şi vînd sufletul pentru dolari, nu constituie o raritate în practica juridică din S.U.A. Mulţi, care consideră drept povară munca cinstită, fac oferte de slujbaşi în Ministerul de Justiţie. Afaceriştii înveteraţi ajută pe aceşti oameni să obţină dolari „în mod legal". Mărturia falsă se practică, acum, pe scară largă în S.U.A. E greu să faci un pas fără să nu dai de un agent al siguranţei. Potrivit relatărilor revistei „Reporter", venitul anual al 5.000 de agenţii de investigaţii atinge 250 milioane de dolari. Aceşti dolari pun în mişcare balanţa „justiţiei".

Revista „Life" a cerut, recent, să se aleagă „mulţi ţîini de pază speciali" pentru urmărirea şi prigonirea „suspecţilor". „Life" rămîne, evident, în urma modului de viaţă american. Maşina transoceanică de represiuni a înălţat de mult, pe ruinele legalităţii, un uriaş edificiu, ai cărui reprezentanţi fascişti sînt gata — de dragul unui business — să calomnieze şi să prigonească orice om ivit în cale.

◇

Fără ocolişuri

După cum se ştie, călugării din evul mediu nu socoteau cu putinţă răspîndirea ştiinţei în rîndul maselor populare bănuind, pe bună dreptate, că, mai devreme sau mai tîrziu acest lucru le va nimici autoritatea. Totuşi, declaraţii făţişe în această privinţă ei n-au făcut. Sistematic şi fără vorbe de prisos, ei ardeau pe rug pe oamenii înaintaţi ai timpurilor lor. Operele acestora aveau aceeaşi soartă.

Profesorul Denwog de la universitatea din New York are alt punct de vedere. El consideră că despre caracterul dăunător al învăţăturii trebuie să se vorbească deschis.

La o conferinţă, acest „profesor" a spus: „Răspîndirea ştiinţei este un lucru foarte dăunător". Apoi, a adăugat: „Culturalizarea maselor distruge respectul, pentru că între ştiinţă şi mitul pe care este construită societatea, există un conflict".

Profesorul american a făcut o aluzie destul de străvezie la faptul că societatea în care trăieşte el este, după cum se vede, bazată pe mit. Democraţia este un „mit". Libertatea — de asemenea. Superioritatea modului de viaţă american este tot un mit. Profesorul consideră, însă, că masele nu trebuie să afle acest lucru, care poate avea consecinţe neplăcute.

Tocmai acest lucru au avut în vedere monahii evului mediu cînd au ars pe rug pe Giordano Bruno şi l-au zvîrlit în temniţă pe Galileu...

„Veac nou"
Pag. 4 1 iulie 1955

„VEAC NOU", organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacţia şi administraţia Bucureşti, str. Ion Ghica 5—7. Telefon 3.03.10. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin". Piaţa Scînteii. ABONAMENTE pe 3 luni, 3 lei ; pe 6 luni, 6 lei ; pe 1 an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. STAS — 3452 — 52